

Podmienky podnikania v Rakúsku

Praktická príručka pre slovenských podnikateľov

Táto publikácia bola vydaná v rámci projektu INTERREG IIIA Rakúsko – Slovenská republika. Projekt je spolufinancovaný Európskou úniou.

Bratislavská regionálna komora SOPK

Jašíkova 6
826 73 Bratislava

Telefón: 02/48 29 12 47
Fax: 02/48 29 12 60
E-mail: sopkrkbl@sopk.sk
Web: www.sopk.sk

IBS SLOVAKIA, s.r.o.

Hurbanovo námestie 19/45
972 01 Bojnice

Telefón: 046/543 17 95
Fax: 046/543 05 99
E-mail: info@ibsslovakia.sk
Web: www.fondyeu.info

Túto brožúru vydala:

Slovenská
obchodná
a priemyselná
komora

Bratislavská regionálna komora

© SOPK, Bratislava, 2007

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto brožúry nesmie byť reprodukováná, uchovaná v rešeršnom systéme alebo prenášaná akýmkoľvek spôsobom, vrátane elektronického, mechanického, fotografického alebo iného záznamu alebo akýmkoľvek systémom na ukladanie a vyhľadávanie informácií, bez predchádzajúcej dohody a písomného povolenia autora.

Neprešlo jazykovou úpravou.

ISBN 978-80-89105-33-5

OBSAH

1. Základné slobody a obmedzenia pre občanov Slovenskej republiky v Rakúsku	5
1.1 Voľný pohyb tovaru	5
1.2 Voľný pohyb osôb	6
1.3 Slobodné poskytovanie služieb	9
1.4 Voľný pohyb kapitálu a platobného styku	11
1.5 Sloboda nadobúdania nehnuteľného majetku	12
1.6 Vykonávanie živnosti	12
2. Formy vykonávania hospodárskej činnosti v Rakúsku	13
2.1 Dodávky tovaru do Rakúska	14
2.2 Vykonávanie hospodárskej činnosti v Rakúsku bez sídla firmy alebo prevádzky	15
2.3 Právne nezávislí zástupcovia	24
2.4 Založenie firmy v Rakúsku	25
3. Živnostenské právo	44
3.1 Pre aké činnosti je potrebné živnostenské oprávnenie?	44
3.2 Druhy živností	45
3.3 Predpoklady vykonávania živnosti	47
3.4 Oprávnený konateľ	48
3.5 Nahlasovanie živnosti	49
3.6 Praktické rady pre slovenských podnikateľov	50
4. Zamestnanci	53
4.1 Formy zamestnania v Rakúsku	53
4.2 Podstatné pracovno-právne predpisy v Rakúsku	56
5. Dane	62
5.1 Základy rakúskeho daňového systému	62
5.2 Zvláštnosti pre slovenských podnikateľov	67

6. Sociálne poistenie a ďalšie odvody zo mzdy	76
6.1 Sociálne poistenie a ďalšie odvody podnikateľov	76
6.2 Sociálne poistenie a ďalšie odvody zamestnancov	77
6.3 Medzištátne aspekty	78
7. Praktické rady.....	82
7.1 Povoľenie na pobyt	82
7.2 Prihlasovacia povinnosť bydliska	82
7.3 Kúrenie	84
7.4 Plyn a elektrina	84
7.5 Rozhlas a televízia	85
7.6 Cestovanie v Rakúsku po diaľnici	85
7.7 Cestovné doklady	85
8. Príloha – Užitočné kontakty a adresy	87
9. Zoznam použitých zdrojov informácií	97

1. Základné slobody a obmedzenia pre občanov Slovenskej republiky v Rakúsku

1.1 Voľný pohyb tovaru

Jednou zo základných slobôd a najväčším úspechom jednotného trhu je odstránenie prekážok voľného pohybu tovaru. Vnútrotný trh vychádza z predpokladu, že tovar, s ktorým sa obchoduje na území jedného štátu, sa môže predávať v ostatných členských štátoch únie, t. j. platí princíp vzájomného uznávania. V praxi to znamená, že členský štát určenia nemôže zakázať na svojich územiach výrobok z členskej krajiny, dokonca, ak dotýčný výrobok bol vyrobený podľa rozdielných technických a kvalitatívnych pravidiel ako sú tie, ktoré musia byť splnené pre ich vlastné výrobky. Jedinou výnimkou z tohto princípu sú obmedzenia dané členským štátom určenia za predpokladu, že sú oprávnené z dôvodov popísaných v článku 30 Zmluvy o EÚ alebo na základe prevládajúcich požiadaviek verejného významu, ktoré uznal ako kauzu Súdny dvor.

Európska únia formuluje smernice pre skupiny výrobkov, v ktorých je uvedená minimálna úroveň bezpečnosti, ochrany zdravia, ochrany spotrebiteľa a životného prostredia (základné požiadavky). Označenie CE je znakom toho, že výrobok spĺňa európsku technickú normu nazvanú harmonizovaná európska norma (HEN). Výrobca musí pre produkt umiestňujúci na trh zabezpečiť splnenie uvedených požiadaviek, pričom má dve možnosti: buď vyprodukuje výrobok v súlade s národnou normou, zosúladenou so smernicami EÚ, alebo priamo splní požiadavky minimálnej úrovne bezpečnosti a ochrany zdravia podľa európskych smerníc. Keď má produkt potvrdenú zhodu so základnými požiadavkami smerníc pri dodržaní príslušných postupov, môže sa označiť značkou CE a následne môže prechádzať medzi štátmi voľne a bez obmedzení.

Vstupom Slovenskej republiky do Európskej únie dňom 1. mája 2004 bola zrušená hraničná colná kontrola v rámci colného konania a ponechala sa iba pasová kontrola osôb na vstupe do členského štátu. Colné orgány už viac nie sú zodpovedné za registráciu a kontrolu obchodu medzi členskými štátmi. Štatistický úrad Slovenskej republiky, ktorý využíval jednotný colný doklad ako zdroj údajov, ho musel nahradiť vlastným štatistickým zisťovaním. Začal využívať Intrastat systém, ktorý zbiera priamo od príjemcov a odosielateľov tovarov údaje potrebné na zostavenie štatistiky obchodu medzi členskými štátmi a je napojený na daň z pridanej hodnoty.

Údaje získané v rámci Intrastat systému umožnia zostaviť štatistiku zahraničného obchodu, ktorá patrí spolu s národnými účtami a platobnou bilanciou, využívajúcimi tiež tieto údaje, medzi základné makroekonomické ukazovatele ovplyvňujúce hospodársku politiku vlády. Na úrovni spoločenstva využíva tieto údaje Európska komisia na monitorovanie vývoja jednotného trhu, na tvorbu európskej poľnohospodárskej a obchodnej politiky. Údaje sú poskytované medzinárodným organizáciám, ako sú Svetová obchodná organizácia, Organizácia spojených národov a pod., pre ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou ich štatistík o globálnom obchode s tovarom.

Model Intrastat systému, ktorý zohľadňuje slovenské špecifiká, sa označuje ako systém INTRASTAT-SK. Bližšie informácie sú uvedené na stránke www.colnasprava.sk v časti Intrastat.

1.2 Voľný pohyb osôb

Hoci jednou zo slobôd únie je aj voľný pohyb osôb, ktorý umožňuje štátnym príslušníkom jedného štátu žiť a pracovať v každom členskom štáte za rovnakých podmienok ako domáci občania, pre nové členské krajiny platia v tejto oblasti viaceré obmedzenia. Počas prechodného obdobia, ktoré môže trvať od dvoch do sedem rokov, sa od 1. mája 2004 uplatňujú pravidlá obmedzujúce voľný pohyb osôb z nových členských štátov. Prechodné obdobie sa týka len zamestnávania sa, teda pracovného pomeru. Neobmedzuje možnosť cestovať, študovať a okrem niektorých krajín, napríklad Nemecka a Rakúska, ani možnosť podnikania.

Dňa 5. decembra 2006 Rada Európskej únie rozhodla o možnosti pripojenia nových členských krajín k schengenskému informačnému systému v zmysle portugalského projektu SISone4all. Schengenský priestor je územie 26 krajín, zväčša členov Európskej únie, ktoré sa dohodli medzi sebou na zrušení hraničných kontrol, aby tak umožnili voľný pohyb osôb a tovarov.

Členmi schengenského priestoru sú Belgicko, Dánsko, Fínsko, Francúzsko, Grécko, Holandsko, Luxembursko, Nemecko, Portugalsko, Rakúsko, Španielsko, Švédsko, Taliansko. Pridruženými členmi sú Island a Nórsko.

Na plné členstvo okrem Slovenskej republiky čakajú Česká republika, Estónsko, Litva, Lotyšsko, Maďarsko, Malta, Poľsko, Slovinsko a pridružiť sa mienia i Švajčiarsko a Lichtenštajnsko. Členom sa zatiaľ nestane Cyprus.

Vstupom do schengenského priestoru sa zrušia pasové kontroly osôb na vnútorných hraniciach medzi starými a novými členskými štátmi únie a medzi novými členskými štátmi navzájom. To by sa malo stať na pozemných hraniciach 31. decembra 2007 a najneskôr do konca marca 2008 na medzinárodných letiskách. Definitívne sa vstup Slovenska do schengenského priestoru má potvrdiť v decembri 2007.

Výhody vstupu do schengenského priestoru:

- zrušenie hraničných kontrol na hraniciach Slovenska s Rakúskom, Maďarskom, Českom a Poľskom,
- zjednodušenie cestovania slovenských občanov vo voľnom čase i za prácou,
- pozitívny vplyv pre obyvateľov hraničných miest, ako sú Bratislava, Komárno, Štúrovo,
- pozitívny tlak na konkurenciu od susedov na ceny tovarov smerom nadol,
- zrušenie kontrol na hraniciach bude mať pozitívny dopad i pre automobilových dopravcov.

Po vstupe Slovenskej republiky do schengenského priestoru sa stane prísnejšie stráženou hranicou hranica s Ukrajinou. Ďalšími schengenskými hranicami na území Slovenskej republiky sú medzinárodné letiská v Bratislave, Košiciach a Poprade.

Sloboda výberu zamestnania

Sloboda výberu zamestnania predstavuje právo uchádzača o prácu z inej členskej krajiny EÚ uchádzať sa o prácu v Rakúsku za rovnakých podmienok ako občan Rakúska.

Sloboda výberu zamestnania je pre občanov Slovenskej republiky v Rakúsku obmedzená prechodným obdobím. Rakúsko sa rozhodlo uplatňovať tzv. Model 2 + 3 + 2, čo znamená možnosť uplatňovať ochranné opatrenia na trhu práce po dobu 7 rokov od vstupu SR do EÚ. Po uplynutí prvých dvoch rokov prechodného obdobia, t. j. 1. 5. 2006 Rakúsko predĺžilo platnosť prechodného obdobia o ďalšie 3 roky, t. j. do 1. 5. 2009. K tomuto termínu sa Rakúsko rozhodne, či využije možnosť predĺžiť prechodné obdobie aj o ďalšie dva roky.

Po prehodnotení prechodného obdobia v roku 2006 ostáva Rakúsko spolu s Nemeckom jedinými krajinami EÚ-15, ktoré v plnej miere uplatňujú reštrikcie voči pracovníkom z nových členských krajín. Od 1. 5. 2006 môžu

Slováci bez obmedzení pracovať v Taliansku, Fínsku, Grécku, Írsku, Portugalsku, Španielsku, Švédsku a vo Veľkej Británii. Čiastočné obmedzenia ostávajú v platnosti v Belgicku, Holandsku, Luxembursku, Dánsku a Francúzsku.

Nové členské krajiny otvorili svoje pracovné trhy voči všetkým členským krajinám. Výnimku predstavuje Malta, ktorá uplatňuje 7-ročné prechodné obdobie a Cyprus, ktorý oficiálne prechodné obdobie nestanovil, ale naďalej využíva systém pracovných povolení.

Sloboda usadiť sa

Od 1. mája 2004 sú občania SR oslobodení od vízovej povinnosti a majú právo usadiť sa kdekoľvek na území Rakúska. Na pobyt v Rakúsku, či už prechodný alebo trvalý, nepotrebujú žiadne povolenie. Právo usadiť sa kdekoľvek na území štátu však platí len vtedy, ak majú zabezpečenú obživu a uzavreli dostatočné nemocenské poistenie.

V prípade, že tieto predpoklady nie sú splnené, je osoba oprávnená usadiť sa kdekoľvek na území štátu iba vtedy, keď

- predloží vyhlásenie zamestnávateľa o úmysle túto osobu zamestnať alebo potvrdenie o zamestnaní alebo
- môže doložiť, že vykonáva samostatne zárobkovú činnosť alebo
- hodnoverne preukáže, že existuje odôvodnený predpoklad na to, že v priebehu šiestich mesiacov začne vykonávať zárobkovú činnosť alebo
- môže dokladovať, že jej ako rodinnému príslušníkovi zabezpečí obživu občan EÚ.

Manželia a deti občanov SR majú právo usadiť sa na území Rakúska, ak sú takisto občanmi EÚ. Aj v ich prípade však musí byť zabezpečená obživa a uzavreté dostatočné nemocenské poistenie.

1.3 Slobodné poskytovanie služieb

Voľný pohyb služieb umožňuje občanom EÚ poskytovať služby cez národné hranice bez obmedzení vyplývajúcich z národnej príslušnosti. Základnou legislatívou Európskej únie v tejto oblasti sú články 43 - 55 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva. Ich podstatou sú dve slobody – sloboda etablovania sa (právo zakladania podnikov v inom členskom štáte) a sloboda poskytovania služieb (právo zostať vo svojom materskom štáte a súčasne poskytovať svoje služby príslušníkom iného členského štátu).

Služby predstavujú v ponímaní EÚ najmä činnosti priemyselnej povahy, obchodnej povahy, remeselnej povahy a činnosti v oblasti slobodných povolání. Hoci to v článkoch 43 a 49 Zmluvy o založení ES nie je doslovne uvedené, ich hlavnú podstatu vystihuje slovné spojenie „princíp nediskriminácie“. Znamená to, že podnikateľský subjekt z ktoréhokoľvek členského štátu môže poskytovať svoje služby, buď založením svojej organizačnej zložky alebo prostredníctvom cezhraničného poskytovania služieb bez toho, aby bol diskriminovaný na základe svojej štátnej príslušnosti. V tejto oblasti existuje jediné všeobecné pravidlo – podnikateľ sa musí riadiť zákonmi štátu, na území ktorého podniká.

Pojem slobodné poskytovanie služieb sa vzťahuje na podniky, ktoré poskytujú služby cez hranice štátu formou dočasnej činnosti (realizácia zmluvy), t. j. nemajú žiadnu pobočku v danej členskej krajine.

Voči Slovensku uplatňuje Rakúsko rovnako ako pri slobode výberu zamestnania prechodné obdobie vo forme Modelu 2 + 3 + 2. Po uplynutí prvých dvoch rokov prechodného obdobia, t. j. 1. 5. 2006 Rakúsko predĺžilo platnosť prechodného obdobia o ďalšie 3 roky, t. j. do 1. 5. 2009.

Zoznam odvetví služieb, na ktoré sa vzťahujú obmedzenia:

- stavebné živnosti podľa európskej normy NACE 45.1-4 podľa smernice EÚ 96/71/ES a s tým súvisiace činnosti (výkopové práce, zemné práce, stavebné práce, demolačné práce, zariaďovanie a vybavovanie, prestavba, renovácia, oprava, údržba a ošetrovanie budov - maliarske práce a upratovanie, sanačné práce)
- sociálne služby podľa NACE 85.32
- záhradnícke služby podľa NACE 01.41
- čistiace služby (budovy, autá, inventár) podľa NACE 74.70
- bezpečnostné služby podľa NACE 74.60
- výroba oceľových konštrukcií podľa NACE 28.11
- spracovanie prírodného kameňa podľa NACE 26.7
- domáca starostlivosť o chorých podľa NACE 85.14

Pod obmedzením sa rozumie možnosť vysielania vlastných zamestnancov – štátnych príslušníkov SR. Znamená to, že v odvetviach, na ktoré sa obmedzenia nevzťahujú, je možné podnikat' pri dodržaní všetkých rakúskych predpisov a nariadení, v dotknutých odvetviach je možné zamestnávať výhradne zamestnancov z tých členských krajín EÚ, na ktoré sa obmedzenia nevzťahujú.

Poznámka:

Od 1. 11. 2006 môžu opatrovatel'ky z nových členských štátov EÚ legálne pracovať v rakúskych súkromných rodinách aj bez príslušnej kvalifikácie a bez pracovného povolenia. Zároveň Rakúsko vyhlásilo amnestiu na postihy za doterajšiu nelegálnu prácu v tejto oblasti. Od 1. júla 2007 platí nová legislatívna úprava, vďaka ktorej na opatrovatel'stvo už rodinám prispieva aj štát. O tento príspevok môže rakúsky občan vyžadujúci si opateru, resp. jeho rodina žiadať, ak je preukázateľné, že jeho opatrovatel'/ošetrovatel' absolvoval minimálne 200 hodín tréningu (špeciálne školenie osobných opatrovateľov, tzv. *Heimhilfe* v Rakúsku). Toto sa bude vyžadovať od 1. júla 2008, takže uchádzači si môžu dovtedy vzdelanie doplniť. Ak má však slovenská opatrovatel'ka napríklad vzdelanie zdravotnej či geriatrickej sestry, jej vzdelanie sa uzná, nečaká ju nijaké vyplňanie formulárov ani finančné výdavky. Znalosť nemčiny sa vyžaduje, opatrovatel'ky musia jazyk ovládať natoľko, aby porozumeli požiadavkám či pokynom ľudí, o ktorých sa budú starať. Špeciálne skúšky z jazyka predpísané nie sú.

Čo musí urobiť ošetrovatel'/opatrovatel'ka starajúca sa o chorého alebo staršieho človeka v rakúskej súkromnej rodine po 1. januári 2008:

- Ak opatrovatel'ka zo Slovenska pracuje v Rakúsku už teraz, musí si svoju činnosť prihlásiť ako živnosť doma na Slovensku. Tak môže bez akýchkoľvek ďalších formalít alebo nahlasovania sa pokračovať v opatrovateľskej práci na istý ohraničený čas (niekoľko mesiacov).
- Ak chce opatrovatel'/ka vykonávať túto činnosť v Rakúsku trvalo (napr. niekoľko rokov), je nutné si prihlásiť živnosť (*Personenbetreuung*) na príslušnom okresnom úrade v Rakúsku. Potom si tiež musí uzavrieť sociálne, teda dôchodkové a zdravotné poistenie.

1.4 Voľný pohyb kapitálu a platobného styku

Voľný pohyb kapitálu je veľmi dôležitou súčasťou mechanizmu, na základe ktorého v reálnom živote funguje jednotný vnútorný trh v Európskej únii. Zjednodušene povedané, oblasť pohybu kapitálu sa týka takých oblastí, akou je pohyb úspor, investícií a platieb za služby a tovary.

Pre činnosť slovenských a rakúskych občanov a podnikateľských subjektov znamená liberalizácia kapitálových pohybov z praktického hľadiska nasledovné:

- Občania SR, aj cudzinci, môžu bez obmedzenia získavať cudziu menu a otvárať účty v cudzej mene v slovenských bankách.
- Zrušilo sa obmedzenie pri poskytovaní finančných úverov cudzozemcom alebo pri prijímaní finančných úverov od cudzozemcov.
- Uvoľnilo sa priame investovanie slovenských občanov v štátoch OECD, vrátane investovania do nehnuteľností.
- Uvoľnili sa operácie so zahraničnými cennými papiermi.
- Uvoľnil sa dovoz a vývoz slovenskej a cudzej meny a zrušil sa limit vývozu alebo dovozu slovenskej alebo cudzej meny.
- Zrušil sa inštitút devízovej ohlasovacej povinnosti na Slovensku – po tejto zmene sú colné orgány oprávnené kontrolovať iba plnenie ohlasovacej povinnosti občanov SR pri vývoze alebo dovoze hotovosti v slovenskej alebo v cudzej mene, ktorá presahuje 150 000,– Sk.
- Umožnilo sa občanom SR predávať, kupovať alebo zamieňať peňažné prostriedky v cudzej mene v zahraničí bez devízového povolenia.
- Umožnilo sa občanom SR investovať svoje finančné prostriedky v zahraničí, bez ohľadu na spôsob a formu investovania.
- Umožnilo sa občanom SR bez obmedzenia nadobúdať vlastnícke právo k nehnuteľnostiam v zahraničí.

- Uvoľnilo sa nadobúdanie nehnuteľností na území SR pre cudzincov, ktorí nie sú občanmi SR. 7-ročné prechodné obdobie však platí pre nadobúdanie poľnohospodárskej a lesnej pôdy do vlastníctva cudzincov. Výnimku z prechodného obdobia tvoria fyzické osoby spĺňajúce nasledovné podmienky:
 - cudzinec je štátnym príslušníkom členského štátu EÚ,
 - má na Slovensku zaregistrovaný prechodný pobyt,
 - hospodári na nadobúdanej pôde najmenej 3 roky.

1.5 Sloboda nadobúdania nehnuteľného majetku

V súlade s pravidlami pre voľný pohyb kapitálu môžu v Rakúsku všetci cudzinci bez ohľadu na štátnu príslušnosť nadobúdať vlastnícke práva k nehnuteľnému majetku. Na základe toho môžu občania SR, ako aj slovenské podnikateľské subjekty bez obmedzení kupovať nehnuteľnosti v Rakúsku.

1.6 Vykonávanie živnosti

Členstvo Slovenska v Európskej únii znamená pre našich občanov možnosť podnikania a prevádzkovania živnosti vo všetkých členských štátoch. Prechodné opatrenia týkajúce sa zamestnania sa nevzťahujú na prevádzkovanie živnosti či podnikateľské aktivity, s výnimkou niektorých vybraných činností v konkrétnych krajinách. Základom legislatívy EÚ je voľný pohyb osôb, tovarov a služieb. To znamená, že každý občan členského štátu má právo začať slobodne podnikat' či prevádzkovať živnosť v inom členskom štáte. Jediným kritériom je splnenie podmienok, ktoré na registráciu jeho odboru platia v cieľovej krajine. Tam by k nemu mali pristupovať rovnako ako k vlastným občanom. Tento systém bol dobre zavedený medzi staršími členskými krajinami a zatiaľ nie sú známe žiadne komplikácie spojené s registráciou podnikateľov z nových krajín. Problémové sú iba tie živnosti, ktoré sú u nás voľné, ale inde je pre ne potrebné preukázanie vzdelania alebo praxe.

Ako najlepší postup pri plánovaní činnosti v zahraničí sa odporúča informovať sa na webových stránkach kompetentných inštitúcií danej krajiny (zoznam v prílohe). Mnohé krajiny poskytujú aj možnosť elektronického podávania žiadostí a registračných formulárov. Podmienkou je, samozrejme, ovládanie úradného jazyka príslušného štátu. Ostatné formality potom treba vybaviť priamo na mieste, kde chce živnostník, či podnikateľ vykonávať činnosť.

2. Formy vykonávania hospodárskej činnosti v Rakúsku

Rakúsku legislatívu v otázkach spojených so zakladaním firiem možno charakterizovať ako precízne prepracovanú, rešpektujúcu smernice a pravidlá pre členov Európskej únie a reagujúcu na všetky aspekty hospodárskeho vývoja.

Táto príručka nie je absolútnym návodom k tomu, ako jednoducho, bez komplikácií a zbytočného zdržania absolvovať celú procedúru spojenú so založením spoločnosti. Jej ambíciou a zámerom je poskytnúť maximálne množstvo informácií k tomu, aby potenciálny podnikateľ mal predstavu o komplexnosti a náročnosti celého procesu, zoznámil sa s jeho algoritmom a hlavne, aby sa vedel zorientovať v spleti predpisov, formulárov a úradov.

V každom prípade odporúčame vo fáze prípravy podnikateľského zámeru a jeho následnej registrácie využiť konzultačné služby niektorého z celej plejády poradenských subjektov (časť z nich poskytujú informácie bezplatne), niektoré informácie môžete získať aj na Slovensku, kde majú rakúske inštitúcie svoje zastúpenia (napr. Obchodné oddelenie Rakúskeho veľvyslanectva na Slovensku, Suché mýto 1, Bratislava; Dolnorakúska regionálna hospodárska agentúra ecoplus, Hodžovo nám. 3, Bratislava).

V prípade podnikania v oblasti, pre ktorú sa občan EÚ rozhodol, bude musieť byť vydané oprávnenie na podnikanie. Zvážiť možno dve formy podnikania – živnostník alebo právnická osoba.

Od 1. júla 2004 platí novela živnostenského zákona, podľa ktorej sú krajské úrady kompetentné vydávať potvrdenia umožňujúce uchádzať sa o vydanie živnostenskej koncesie v členských krajinách EÚ. O vydanie živnostenského oprávnenia v členskom štáte Európskej únie sa môže uchádzať štátny občan Slovenskej republiky s tým, že musí preukázať odbornú spôsobilosť pre príslušné živnosti. Potvrdenia je možné využiť pri vybavovaní živnostenského oprávnenia v niektorom z členských štátov EÚ, ale aj pri rokovaní s obchodnými partnermi alebo pri uchádzaní sa o prácu u niektorého zo zahraničných zamestnávateľov.

2.1 Dodávky tovaru do Rakúska

Rakúsko je súčasťou colnej únie krajín EÚ, v rámci ktorej platia mechanizmy voľného trhu. Všeobecne platia zásady pohybu tovaru v rámci EÚ, kde neexistujú žiadne obmedzujúce bariéry. Mierne odlišná je situácia v oblasti poľnohospodárstva, keď i v rámci EÚ neexistuje ešte úplná liberalizácia.

Po rozšírení EÚ o nových 10 členských krajín 1. mája 2004 uplatňuje Rakúsko republika pravidlá a mechanizmy platné v celej EÚ aj v obchodnom styku s novými členskými krajinami, a teda aj so Slovenskom. Od vstupu Slovenska prestala platiť tzv. asociačná dohoda, ktorá upravovala obchodný vzťah oboch krajín a v plnej miere sa nastolil obchodný režim platný v celej rozšírenej EÚ. Tento definitívne priniesol zjednodušenia v obchodnej výmene, zrušení obchodných obmedzení v oblasti prepravy, ciel, certifikácie výrobkov, tarifných prekážok, platobného styku a pod. Na druhej strane tento režim nastolil povinnosť pre slovenských výrobcov a exportérov podriaďiť sa štandardom a normatívom EÚ vo všetkých relevantných oblastiach výrobných i administratívnych procesov, napr. ISO certifikácia výroby, hygienické štandardy v potravinárskej výrobe, označovanie tovarov podľa štandardov EÚ a pod.

Pre obchodný režim s tretími krajinami platí spoločný colný a zahranično-obchodný režim EÚ. Dovozy do Rakúska sú v prevažnej časti liberalizované, pre určité výrobky platia sčasti obmedzenia, ako sú napríklad kvóty, colné stropy, colné kvóty, tarifné kvóty. Rakúske Spolkové ministerstvo hospodárstva a práce (*Bundesministerium für Wirtschaft und Arbeit - BMWA*) reguluje a vydáva licencie na dovozy a vývozy iba priemyselných tovarov, vyžaduje povolenia na tovary, ktoré sú uvedené v zákone o zahraničnom obchode (*Aussenhandelsgesetz 1995*) a jeho príslušnom nariadení (*Aussenhandelsgesetzverordnung*), v direktívach EÚ (napr. Nariadenie EG Nr.3030/93 a 3036/93), ako aj v medzinárodných dohovoroch.

Vývoz je liberalizovaný, až na niektoré deficitné segmenty výrobkov podliehajúcich exportnému povoleniu - železný a oceľový šrot, odpad neželezných kovov, starý papier, koža, ropa, ropné výrobky. Pre vývoz zbraní platia osobitné predpisy.

Od 1. 1. 2002 zaviedlo BMWA on-line systém spracovania dovozných licencií a žiadostí o dovozné licencie pod názvom PAWA (*Papierlose Aussenwirtschaftsadministration*). Tento systém je jedinečný v celej Európskej únii. Je založený na báze internetového portálu www.aussenwirtschaft.info, cez ktorý môže žiadateľ on-line požiadať o dovoznú licenciu. Licencie na tovary poľnohospodárskeho charakteru sú v kompetencii Ministerstva poľnohospodárstva, lesného hospodárstva,

životného prostredia a vodného hospodárstva Rakúskej republiky (BMLFUW), ktorý na tieto účely založil spoločnosť Agrarmarkt Austria Marketing GmbH, www.ama.gv.at.

Poznámka:

Rakúsky trh je mimoriadne náročný, vyznačuje sa silnou domácou i zahraničnou konkurenciou a pomerne malými cenovými rozpätiami. Stanovenie cenových úrovní dovážaných tovarov preto musí vychádzať z precíznej znalosti cien a maržových zvyklostí pre danú komoditu. Rakúsky obchodný partner očakáva cenovú výhodnosť tovarov, preto pri rokovaniach efektívne používa argumenty vychádzajúce zo znalostí výrobných i logistických nákladov na Slovensku a očakáva ich zohľadnenie pri cenovej ponuke.

2.2 Vykonávanie hospodárskej činnosti v Rakúsku bez sídla firmy alebo prevádzky

I keď sloboda voľného pohybu služieb patrí medzi základné princípy budovania jednotného trhu Európskej únie, stále existuje mnoho prekážok. Jedným z najväčších odporcov úplnej liberalizácie sektora služieb je Rakúsko. A práve tam podnikatelia z nových členských štátov únie využívajú existujúce možnosti a časť svojej činnosti uskutočňujú prostredníctvom dočasného cezhraničného poskytovania služieb.

a) Slobodné poskytovanie služieb

Právo na cezhraničné poskytovanie služieb je právo podnikateľského subjektu zostať vo svojom materskom štáte a súčasne poskytovať svoje služby príslušníkom ktoréhokoľvek členského štátu. Znamená to, že slovenský podnikateľ má od 1. mája 2004 právo poskytovať svoje služby zákazníkom v Rakúsku bez toho, aby mu v tom bránili rakúske právne predpisy. Toto právo je zakotvené v článku 50 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva.

V zmysle Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva sa za služby pokladajú úkony, ktoré sa bežne poskytujú za odplatu, pokiaľ ich neupravujú ustanovenia o slobode pohybu tovaru, kapitálu a osôb.

Sú to najmä činnosti:

- priemyselnej povahy,
- obchodnej povahy,
- remeselnej povahy,
- a oblasť slobodných povolání.

Rešpektujúc ustanovenia kapitoly o práve podnikat', môže poskytovateľ služieb dočasne vykonávať svoju činnosť v štáte, kde je služba poskytovaná, za rovnakých podmienok, aké štát ukladá vlastným príslušníkom.

Dočasný charakter pri poskytovaní služieb v inom členskom štáte nemôže byť hodnotený len na základe doby trvania, ale musí sa zohľadniť aj pravidelnosť, periodicita a nepretržitosť. V zmysle zmluvy zakladajúcej ES, dočasnosť poskytovania služieb neznamená, že poskytovateľ služieb nemôže mať určitý druh infraštruktúry v hostiteľskom členskom štáte (vrátane kancelárie alebo miestnosti pre konzultácie), pokiaľ je infraštruktúra potrebná na účely vykonávania služieb.

Cezhraničné poskytovanie služieb umožňuje podnikateľovi poskytnúť službu v inom členskom štáte EÚ na základe slovenského podnikateľského oprávnenia a vyslať na uskutočnenie tejto služby svojich zamestnancov. Základným predpokladom je dočasnosť vykonávanej aktivity.

Charakteristickými znakmi vysielania zamestnancov podľa judikatúry Európskeho súdneho dvora sú:

- pracovnoprávny vzťah k pôvodnému zamestnávateľovi trvá po celú dobu vyslania,
- právo zrušiť pracovnú zmluvu a skončiť pracovný pomer výpoveďou má iba vysielajúci zamestnávateľ,
- vysielajúci zamestnávateľ má právo určiť charakter práce vykonávanej vyslaným zamestnancom (nevzťahuje sa na určenie podrobností týkajúcich sa druhu práce a podmienok jej výkonu, ale rozhodnutia vo všeobecnosti o konečnom produkte alebo o hlavnej službe),
- mzdu za vykonanú prácu je povinný vyplatiť vysielajúci zamestnávateľ, t. j. nejedná sa o prípad, keď zamestnanec vo svojom pôvodnom zamestnaní čerpá pracovné voľno bez náhrady mzdy a v členskom štáte EÚ pracuje v pracovnoprávnom vzťahu k inému zamestnávateľovi,
- zamestnávateľ so sídlom na území Slovenskej republiky vykonáva aktivity na území Slovenskej republiky t. j. o vyslanie nejde v tých prípadoch, keď zamestnávateľ v Slovenskej republike nevykonáva žiadnu činnosť a ide iba o organizáciu formálne zriadenú za účelom obchádzania právnych predpisov o sociálnom poistení,
- existencia väzieb medzi vysielajúcim zamestnávateľom a Slovenskou republikou, na území ktorej vznikol. Možnosť vysielania sa preto výlučne obmedzuje na zamestnávateľov zvyčajne

vykonávajúcich svoju činnosť na území Slovenskej republiky, ktorej právne predpisy sa naďalej vzťahujú na vyslaného zamestnanca, t. j. na zamestnávateľov vykonávajúcich podstatné činnosti na území Slovenskej republiky najmenej po dobu štyroch mesiacov. Vysielajúci zamestnávateľ musí na území Slovenskej republiky naďalej vykonávať obvyklú hlavnú hospodársku činnosť, zachovať si svoju štruktúru, právo uzatvárať zmluvy a pod. V súvislosti s posúdením realizácie hlavnej hospodárskej činnosti sa v úzkej spolupráci s príslušnými inštitúciami (krajské inšpektoráty práce, živnostenské úrady) preskúmajú všetky kritériá charakterizujúce činnosti, ktoré vysielajúci zamestnávateľ vykonáva, najmä:

- miesto, kde má zamestnávateľ svoje sídlo a vedenie,
- počet zamestnancov pracujúcich v Slovenskej republike, ktorých musí pracovať minimálne 25 % z celkového počtu zamestnancov, vynímajúc zamestnancov zaoberajúcich sa zabezpečovaním vnútorného chodu činnosti zamestnávateľa, počet administratívnych zamestnancov v Slovenskej republike a počet zamestnancov pracujúcich v inom členskom štáte,
- v druhom členskom štáte miesto, kde sa prijímajú vyslaní zamestnanci,
- miesto, kde sa uzatvára väčšina zmlúv so zákazníkmi (prevažná časť zmlúv musí byť uzatvorená so slovenskými zákazníkmi),
- právo uplatniteľné na zmluvy, ktoré vysielajúci zamestnávateľ uzavrel so svojimi zamestnancami na jednej strane a so zákazníkmi na druhej strane,
- obrát počas zodpovedajúceho reprezentatívneho obdobia, t. j. obdobia vyslania v každom členskom štáte, ktorého sa to týka (výška 25 % z celkového obrátu môže byť dostatočným ukazovateľom),
- zaplatenie poisťného na sociálne poistenie za celú dobu registrácie zamestnávateľa.

V prípade samostatne zárobkovo činnnej osoby, ktorá chce dočasne vykonávať samostatnú zárobkovú činnosť (musí mať oprávnenie na vykonávanie danej samostatnej zárobkovej činnosti) na území iného členského štátu, je potrebné splniť nasledovné kritériá:

- vykonávanie samostatnej zárobkovej činnosti v Slovenskej republike po dobu najmenej štyroch mesiacov pred vykonávaním práce na území iného členského štátu a v prípade, že samostatne zárobkovo činná osoba nie je povinne poistená z titulu samostatnej zárobkovej činnosti, a chce využiť inštitút vyslania, musí byť na

území Slovenskej republiky dobrovoľne poistená aspoň na jeden druh sociálneho poistenia v čase vyslania,

- existencia zmlúv, v ktorých je určený obsah a trvanie práce a ktoré preukazujú, že samostatná zárobková činnosť sa bude vykonávať na území iného členského štátu (v prípade, ak samostatne zárobkovo činná osoba neuzatvorila priamo zmluvu, resp. nemá objednávku so zahraničným subjektom, u ktorého bude vykonávať prácu, je potrebné, aby predložila zmluvu, ktorá bola uzavretá s daným zahraničným subjektom),
- zaplatenie poistného na sociálne poistenie za celú dobu registrácie ako povinne sociálne poistená samostatne zárobkovo činná osoba alebo ako dobrovoľne poistená osoba,
- v priebehu doby, počas ktorej samostatne zárobkovo činná osoba vykonáva prácu v inom členskom štáte, musí vo vysielajúcom štáte i naďalej spĺňať podmienky, ktoré jej po návrate umožnia vykonávať samostatnú zárobkovú činnosť (napríklad zachovanie jej kancelárskych priestorov a zariadení, platenie poistného na sociálne poistenie, plnenie daňových povinností, trvanie členstva v stavovských organizáciách, trvanie zápisu v obchodnom alebo živnostenskom registri a pod.).

Keď zamestnávateľ vysiela zamestnanca na územie iného členského štátu, musí sa v dostatočnom časovom predstihu pred vyslaním obrátiť na príslušnú inštitúciu na území členského štátu, v ktorom má zamestnávateľ sídlo. V prípade sídla zamestnávateľa na území Slovenskej republiky, musí sa zamestnávateľ obrátiť na príslušnú pobočku Sociálnej poisťovne so žiadosťou o vydanie formulára E 101 - Potvrdenie o uplatniteľnej legislatíve. Tento formulár potvrdzuje, že vyslaný zamestnanec v oblasti sociálneho zabezpečenia podlieha právnym predpisom Slovenskej republiky a teda nepodlieha právnym predpisom štátu, na území ktorého vykonáva zárobkovú činnosť.

Príslušná pobočka Sociálnej poisťovne vystaví formulár E 101 iba na základe písomnej žiadosti zamestnávateľa alebo zamestnanca. (formulár: Žiadosť o vystavenie formulára E 101 z dôvodu vyslania zamestnanca na územie iného členského štátu, vrátane štátov EHP a Švajčiarska). Žiadosť sa spolu s požadovanými dokladmi podáva príslušnej pobočke Sociálnej poisťovne, ktorá po preskúmaní splnenia podmienok vyslania, vystaví potvrdenie o používaní právnych predpisov Slovenskej republiky - formulár E 101. Tento formulár zašle zamestnávateľovi, ktorý ho odovzdá vysielanému zamestnancovi. Vysielaný zamestnanec sa preukazuje na účely kontroly vykonávanej v sociálnom zabezpečení v prijímajúcom členskom štáte, originálom formulára E 101. Počas doby vyslania príslušná pobočka Sociálnej poisťovne kontroluje, či sú aj naďalej splnené všetky podmienky vyslania.

Zmeny, ktoré sa vyskytnú počas doby vyslania, je zamestnávateľ povinný ohlásiť v lehote do 8 dní (formulár: Oznámenie zamestnávateľa o zmenách vo vyslaní). V prípade, ak nie sú splnené podmienky vyslania, dotknutý zamestnávateľ a zamestnanec podliehajú legislatíve toho členského štátu, kde zamestnanec vykonáva prácu a podľa tejto legislatívy sú povinní platiť aj príspevky na sociálne zabezpečenie, pretože v súlade so zásadou jednej uplatniteľnej legislatívy nemôžu platiť príspevky podľa slovenského právneho poriadku.

Ak je nevyhnutné predĺžiť dobu vyslania, najviac však na dobu ďalších 12 mesiacov, zamestnávateľ sa musí obrátiť na príslušnú pobočku Arbeitsmarktservice Österreich (AMS) so žiadosťou o súhlas s predĺžením vyslania. Žiadosť sa podáva na formulári E 102 v štyroch vyhotoveniach.

Ak zamestnanec skončil svoje prvé obdobie vyslania, t. j. 12 mesiacov a nebol mu vydaný súhlas s predĺžením doby vyslania, nemožno mu povoliť ďalšie obdobie vyslania do akéhokoľvek iného členského štátu skôr, než po uplynutí aspoň dvoch mesiacov od ukončenia maximálnej doby vyslania. Vzťahuje sa to aj na situáciu, ak zamestnanec zmení svojho zamestnávateľa na území Slovenskej republiky. Ak zamestnanec ukončil dobu vyslania pred uplynutím 12 mesiacov a pred ďalším vyslaním pracoval u nového zamestnávateľa minimálne 2 mesiace, táto ďalšia doba sa považuje za nové vyslanie, ktoré môže trvať 12 mesiacov.

Na žiadosť zamestnanca a zamestnávateľa (príp. SZČO) príslušné úrady, t. j. na území SR, Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky a príslušný úrad, resp. príslušný orgán druhého členského štátu, môžu po vzájomnej dohode ustanoviť výnimky z týchto ustanovení a udeliť výnimku v zmysle čl. 17 nariadenia Rady (EHS) č. 1408/71.

Podobne sa postupuje aj v prípade vyslania samostatne zárobkovo činnnej osoby, ktorá požiada o vystavenie formulára E 101 príslušnú pobočku Sociálnej poisťovne (formulár: Žiadosť o vystavenie formulára E 101 z dôvodu vyslania samostatne zárobkovo činnnej osoby na územie iného členského štátu EÚ, vrátane štátov EHP a Švajčiarska), ako aj pri podávaní žiadosti o predĺženie doby vyslania (formulár E 102).

Aby vyslaný zamestnanec mohol poberať na seba a členov svojej rodiny vecné dávky nemocenského poistenia a poistenia pre prípad materstva, musí požiadať príslušnú inštitúciu vysielajúceho štátu o vydanie formulára E 101.

Vzory uvedených formulárov sú k dispozícii na www.socpoist.sk v časti Formuláre.

Cudzinec, ktorý je zamestnaný u zamestnávateľa so sídlom mimo územia Rakúskej republiky, potrebuje pre prácu v odvetviach, na ktoré sa vzťahujú obmedzenia (pozri kapitola 1.3), pracovné povolenie (*Beschäftigungsbewilligung*). V prípade, že práca danej osoby na území Rakúskej republiky netrvá dlhšie ako 4 mesiace a dĺžka všetkých prác zamestnávateľa v danom projekte na území Rakúska neprekročí 6 mesiacov, namiesto pracovného povolenia stačí tzv. vysielacie povolenie (*Entsendebewilligung*). Pri vydávaní takýchto povolení sa posudzuje predovšetkým stav rakúskeho trhu práce a dôvody zamestnávania cudzinca pre danú činnosť. Žiadosť o vydanie vysielacieho povolenia vydáva pobočka AMS na žiadosť rakúskej firmy, do ktorej budú zamestnanci vyslaní.

Ak ide o činnosť, ktorá nespadá do odvetví, na ktoré sa vzťahuje prechodné obdobie, môžu byť služby poskytované bez obmedzení. Z kontrolných dôvodov sa však vyžaduje vysielacie potvrdenie (*Entsendebestätigung*), ktoré vydá na základe oznámenia príslušná regionálna pobočka Rakúskeho úradu práce (*Arbeitsmarktservice Österreich – AMS*) v priebehu 6 týždňov.

Vysielacie potvrdenie sa vydá, ak:

- 1) cudzinec je zamestnaný u svojho zamestnávateľa najmenej 1 rok v riadnom pracovnom pomere alebo má pracovnú zmluvu so svojím zamestnávateľom na dobu neurčitú,
- 2) sú dodržané pracovné a mzdové podmienky stanovené v § 7b odsek 1 a 2 zákona o pracovnej zmluve – prispôsobovací zákon.

Konkrétne a záväzné informácie: *AMS Österreich, Bundesgeschäftsstelle, Treustraße 35-43, A-1200 Wien*, tel.: 00431/331 78, www.ams.or.at, e-mail: ams.oesterreich@001.ams.or.at alebo na Ministerstve hospodárstva a práce Rakúskej republiky, www.bmwa.gv.at, e-mail: post@117.bmwa.gv.at.

Spoločnosť, ktorá svojich zamestnancov vysiela do Rakúska, musí svojich pracovníkov prihlásiť na Centrále pre kontrolu čiernej práce (*Zentrale Koordinationsstelle für die Kontrolle der illegalen Beschäftigung nach dem Ausländerbeschäftigungsgesetz und dem Arbeitsvertragsrechts-Anpassungsgesetz*), ktorá sídli na Spolkovom ministerstve financií, Schnirchgasse 9, A-1030 Wien. Táto registrácia musí byť vykonaná najneskôr sedem dní pred začiatkom výkonu prác. Oznámenie musí obsahovať:

- názov a sídlo vysielajúcej spoločnosti,
- meno a adresu splnomocneného pracovníka,
- názov a sídlo hlavného kontraktora v Rakúsku,

- mená, adresy, dátumy narodenia a čísla sociálnych poisťovník
- vysielaných pracovníkov,
- začiatok výkonu prác,
- mzdu každého vyslaného pracovníka,
- presné miesto výkonu práce,
- typ práce, ktorú bude vyslaný pracovník vykonávať.

Zdravotné poistenie

Do 31. 12. 2005 bol v platnosti formulár E 111, ktorý potvrdzoval nárok poistenca na zdravotnú starostlivosť v krajinách EÚ a EHP. Od 1. 1. 2006 formulár E 111 stratil platnosť a nahradzuje ho európsky preukaz zdravotného poistenia (EPZP, v anglickom jazyku EHIC - European Health Insurance Card).

Písomnú žiadosť o vydanie európskeho preukazu zdravotného poistenia možno doručiť do zdravotnej poisťovne osobne alebo poštou. Na podanie žiadosti o vydanie EPZP a na jeho prevzatie je možné splnomocniť aj inú osobu. Príslušná zdravotná poisťovňa je povinná vydať EPZP do 30 dní od podania písomnej žiadosti.

EPZP je platný iba v štátoch EÚ, v Nórsku, Lichtenštajnsku, na Islande a vo Švajčiarsku (od 1. 4. 2006). EPZP nenahrádza doterajší slovenský preukaz poistenca, ktorý je na Slovensku platný aj naďalej.

Poistenec, ktorý sa odhlási z verejného zdravotného poistenia alebo zmení zdravotnú poisťovňu, je povinný do ôsmich dní vrátiť pôvodnej zdravotnej poisťovni okrem preukazu poistenca aj EPZP.

Kategória	Nárokový doklad	Maximálna platnosť nárokového dokladu
Slovenskí poistenci zdržujúci sa prechodne na území iného členského štátu, napr. turisti, vyslaní pracovníci, študenti	EPZP	Dátum platnosti Európskeho preukazu zdravotného poistenia je 5 rokov od podania žiadosti
Zamestnanci, SZČO s bydliskom v inom členskom štáte než je štát výkonu zamestnania, samostatne zárobkovej činnosti	Formulár E 106	Podľa pracovnej zmluvy

Poskytovanie zdravotnej starostlivosti v jednotlivých členských štátoch si vyžaduje hradenie spoluúčasti priamo poistencom, z toho dôvodu môže byť od poistencov vyžadovaná platba v hotovosti.

Výhody nároku na základe EPZP podľa nariadenia:

- nárok nie je obmedzený na maximálnu finančnú čiastku nákladov za poskytnuté vecné dávky za podmienky, že poskytnutá zdravotná starostlivosť v zmysle nariadenia je potrebnou zdravotnou starostlivosťou,
- nárok nie je obmedzený na choroby vyskytujúce sa u poistenca po prvý raz pri pobyte v inom členskom štáte, vzťahuje sa aj na chronické ochorenia. Ak trpí osoba chronickým ochorením, vyžadujúcim pravidelnú starostlivosť (napr. dialýza), je potrebné, aby si pacient pred vycestovaním dohodol jej poskytnutie so zahraničným poskytovateľom zdravotnej starostlivosti. Poisťovňa mu môže byť pri tom nápomocná,
- poskytovatelia napojení na verejný systém zdravotného poistenia v iných členských štátoch sú povinní nárok podľa nariadenia uznávať,
- nárok je vo väčšine prípadov uplatniteľný aj v prípade, že sa vyskytne pri rizikovej činnosti alebo pri výkone pracovnej činnosti (napr. u vyslaných pracovníkov, vodičov medzinárodnej dopravy a pod.).

Nevýhody nároku na základe EPZP podľa nariadenia:

- nárok nekryje náklady na spoluúčasť,
- nárok nekryje náklady na prevoz do SR,
- nárok nekryje náklady pri ošetrovaní v zdravotníckom zariadení, ktoré nie je napojené na miestny systém verejného zdravotného poistenia,
- neposkytujú sa asistenčné služby.

Podľa smernice 73/148/EHS členský štát, na území ktorého sú služby poskytované, vydá právo bydliska ako dôkaz práva pobytu, ak toto obdobie presahuje 3 mesiace. V období nepresahujúcom 3 mesiace je platným identifikačným preukazom pas, na základe ktorého dotyčná osoba vstúpila do krajiny. Členský štát však môže žiadať od dotyčnej osoby, aby svoj pobyt na jeho území hlásila.

b) Poskytovanie služieb na základe živnostenského listu

Podnikateľ môže poskytovať služby v Rakúsku na základe slovenského živnostenského listu len v prípade, že ide o dočasnú činnosť. Pri posudzovaní dočasnosti je potrebné splniť najmä nasledujúce kritériá:

- podnikateľ vykonáva samostatnú zárobkovú činnosť v Slovenskej republike najmenej po dobu 4 mesiacov pred odchodom na územie Rakúska,
- existencia zmlúv, ktoré preukazujú, že samostatná zárobková činnosť musí byť skutočne vykonávaná na území Rakúska,
- podnikateľ musí i počas výkonu dočasnej činnosti v Rakúsku zachovávať v Slovenskej republike podmienky umožňujúce pokračovanie jeho činnosti po návrate (napríklad zachovanie kancelárie a zariadenia, platenie poisťného na sociálne poistenie, platenie daňových odvodov, trvanie zápisu v živnostenskom resp. obchodnom registri a podobne).

V prípade, že podnikateľ nespĺňa podmienku dočasnosti, môže poskytovať služby v Rakúsku iba na základe rakúskeho živnostenského listu.

Upozornenie: Posudzovanie toho, či skutočne ide o samostatne zárobkovú činnosť, na ktorú nie je potrebné získať pracovné povolenie, a nie o pracovnoprávny vzťah, ktorý podlieha pracovnému povoleniu, sa vykonáva na základe rakúskeho práva. Nie je rozhodujúce označenie právneho vzťahu, napr. zmluva o dielo; posudzujú sa všetky relevantné okolnosti. Ak prevažuje charakter ekonomickej alebo osobnej závislosti slovenského podnikateľa od objednávateľa, predpokladá sa, že ide o pracovnoprávny vzťah, ktorý podľa zákona podlieha povoleniu a ustanoveniam o voľnom pohybe pracovných síl, a teda aj obmedzeniam vyplývajúce zo zákona č. 218/1975 o zamestnávaní cudzincov na území Rakúskej republiky.

2.3 Právne nezávislí zástupcovia

V prípade, že slovenský podnikateľ nemá možnosť vykonávať podnikateľskú činnosť v Rakúsku s pomocou vlastných zamestnancov a zároveň nechce v Rakúsku zriadiť pobočku, môže využiť služby tzv. právne nezávislých zástupcov. Právne nezávislý zástupca môže v Rakúsku obstarávať nákup resp. predaj tovaru, realizovať reklamné kampane, prieskum trhu a pod. Vzhľadom k tomu, že zástupca koná skutočne nezávisle, je veľmi dôležitý výber vhodnej fyzickej alebo právnickej osoby, ktorá bude túto činnosť vykonávať.

Legislatívna úprava právne nezávislých zástupcov v Rakúsku je podobná ako v slovenskom Obchodnom zákonníku. Hlavnými formami právne nezávislých zástupcov v Rakúsku sú obchodný zástupca (*Handelsvertreter*), distribútor (*Vertriebshändler*), komisionár (*Kommissionär*) a zhotoviteľ (*Auftragnehmer*). Odlišujú sa podľa toho, či vykonávajú činnosť vo vlastnom alebo v cudzom mene a na vlastný alebo cudzí účet.

Právne nezávislý zástupca ako forma zastupovania záujmov slovenského podnikateľa v Rakúsku má jednoznačnú výhodu spočívajúcu v úspore nákladov. Potenciálny právne nezávislý zástupca disponuje potrebnými prostriedkami na výkon svojej činnosti a dobre pozná administratívne prekážky, resp. požiadavky trhu. Spravidla býva zainteresovaný na hospodárskom výsledku svojej činnosti.

Na druhej strane je potrebné vziať do úvahy riziko vzniku závislosti na pomoci právne nezávislého zástupcu s tým, že samotný slovenský podnikateľ v neskoršom štádiu nebude schopný dostatočne zhodnotiť svoje možnosti vstupu na rakúsky trh.

a) Živnostenské oprávnenie

Právne nezávislý zástupca musí spĺňať všetky požiadavky rakúskeho živnostenského zákona na výkon tejto činnosti v Rakúsku bez ohľadu na skutočnosť, či ide o občana Rakúskej republiky alebo inej krajiny, resp. právnickú osobu registrovanú v Rakúsku alebo v inej krajine. Slovenskému podnikateľovi, ktorý uvažuje o využití služieb právne nezávislého zástupcu, odporúčame dôsledne preveriť oprávnenie potenciálneho zástupcu na výkon tejto činnosti na území Rakúska.

b) Daň z príjmu

Podrobné informácie daňovom systéme v Rakúsku sú uvedené v kapitole 5. Dane.

Výhodou využitia služieb nezávislého zástupcu je z pohľadu slovenského podnikateľa skutočnosť, že nezávislý zástupca je samostatný podnikateľský subjekt, ktorý vystaví za svoje služby faktúru a následne sám za seba odvádza daň z príjmu podľa rakúskych predpisov. V prípade závislého zástupcu, ktorý by bol so slovenským podnikateľom v zamestnaneckom alebo obdobnom pomere, by musel odvádzať daň z príjmu a príslušné dávky sociálneho a zdravotného zabezpečenia slovenský podnikateľ.

2.4 Založenie firmy v Rakúsku

Slovenský podnikateľský subjekt môže v krajinách Európskej únie podnikat dvomi spôsobmi. Prvou možnosťou je realizácia cezhraničného poskytovania služieb, ktorá je popísaná v kapitole 1.3. Druhou alternatívou je založenie organizačnej zložky v Rakúsku, čo je podmienené absolvovaním nevyhnutných administratívnych procedúr.

V Rakúsku je od vstupu SR do EÚ obmedzené cezhraničné poskytovanie služieb v stavebníctve a v niektorých ďalších odvetviach (podrobnosti v bode 1.3). Pod obmedzením sa rozumie možnosť vysielania vlastných zamestnancov. Znamená to, že v odvetviach, na ktoré sa obmedzenia nevzťahujú, je možné podnikat pri dodržaní všetkých rakúskych predpisov a nariadení, v dotknutých odvetviach to možné nie je.

Založenie firmy v dotknutých odvetviach obmedzené nie je, ale zamestnať sa v nich môže len občan EÚ, na krajinu ktorého sa prechodné obdobia neuplatňujú. Znamená to, že vyslanie vlastných zamestnancov, pokiaľ sú občanmi SR, nie je možné.

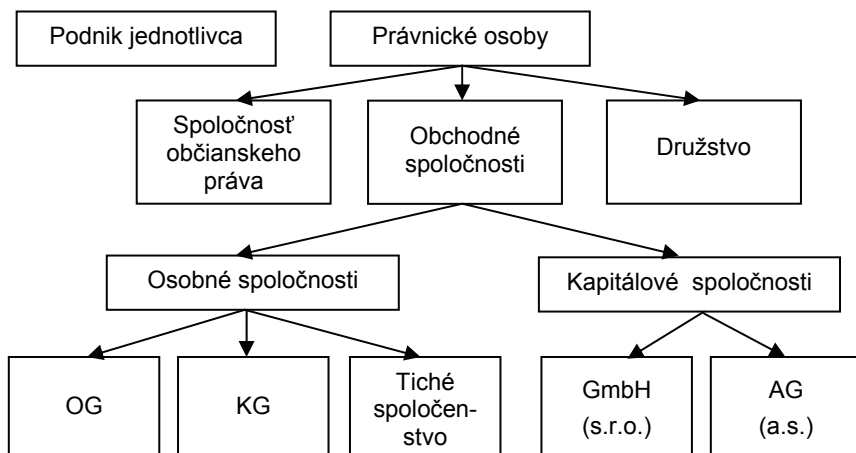
a) Príslušné predpisy pri založení firmy v Rakúsku

Základnou otázkou, ktorou sa budúci podnikateľ v Rakúsku musí zaoberať, je voľba vhodnej právnej formy a jej financovanie. Právna forma sa predovšetkým určuje podľa

- počtu účastníkov (jeden alebo viacerí podnikatelia),
- rozsahu podniku,
- spôsobu financovania,
- spôsobu a rozsahu ručenia.

Rakúska legislatíva pozná formu podniku jednotlivca (*Einzelunternehmen*) a právnické osoby - spoločnosti (*Gesellschaft*). Obe majú svoje výhody aj nevýhody, ktoré je potrebné posúdiť a následne prijať rozhodnutie. Typológia právnych foriem podnikov v Rakúsku je zobrazená v nasledujúcej schéme:

Právne formy podnikania v Rakúsku

Spoločník ani konateľ podniku so sídlom v Rakúsku nemusí byť rakúskym občanom ani nemusí mať v Rakúsku trvalý pobyt.

V ďalšom texte sa publikácia venuje len najviac využívaným formám právnych foriem podnikania.

b) Živnostenské právo

Každá právna forma podnikania v Rakúsku podlieha živnostenskému zákonu. Pri každej forme podniku musí podmienky na získanie živnosti splniť minimálne jedna osoba:

- pri fyzickej osobe – podniku jednotlivca je to samotný podnikateľ alebo vymenovaný oprávnený konateľ,
- pri verejných spoločnostiach (OG) je to minimálne jeden spoločník alebo vymenovaný oprávnený konateľ,
- pri komanditnej spoločnosti (KG) je to minimálne jeden komplementár alebo vymenovaný oprávnený konateľ,
- pri spoločnosti s ručením obmedzeným (GmbH) je to minimálne jeden spoločník alebo vymenovaný oprávnený konateľ.

Podrobnejšie informácie o uplatňovaní živnostenského zákona sú v ďalšom texte.

c) Charakteristika právnych foriem spoločností v Rakúsku

V nasledujúcich tabuľkách sú zhrnuté základné informácie o jednotlivých právnych formách podnikov v Rakúsku:

Fyzická osoba – podnik jednotlivca

Minimálny počet osôb	jeden majiteľ
Potrebný základný kapitál	žiadna minimálna výška
Štruktúra riadenia	podnik jednotlivca je majiteľ, resp. nájomca, tento riadi podnik, sám nesie zodpovednosť a riziko, zastupuje podnik sám
Ručenie	plné, osobné, bezprostredné ručenie (vrátane súkromného majetku) za škody podniku
Názov	podnik jednotlivca vystupuje ako osoba, ktorá sa nezapisuje do obchodného registra, tzn. s vlastným priezviskom a minimálne jedným celým krstným menom
Dane	daň z príjmu, daň z obratu obraty < 22 000,– Eur nepravé daňové oslobodenie (<i>unechte Umsatzsteuerbefreiung</i>) pri ročnom obrate neprevyšujúcom 22 000,– Eur - nevzťahuje sa na malých a stredných podnikateľov, ktorí nemajú sídlo v Rakúsku
Sociálne poistenie	poistenie podľa GSVG (pozri kapitola 6.1)
Živnostenskoprávne predpoklady	všetky zákonom stanovené predpoklady musí spĺňať majiteľ alebo zamestnanec s pracovným časom minimálne 20 hodín týždenne, ktorý je poistený podľa ASVG (pozri kapitola 6.2)
Kredibilita	na základe osobného ručenia je získanie úveru pomerne jednoduché
Obchodný register	registrácia povinná len v prípade, že podnik dosiahol obrat nad 400 000,– Eur
Náklady spojené so založením	• zápisné a základná čiastka pre Hospodársku komoru (v závislosti od odvetvia) • živnostenské oprávnenie • príp. zápis do obchodného registra

Verejná spoločnosť (OG), komanditná spoločnosť (KG)

	Verejná spoločnosť (Offene Gesellschaft - OG)	Komanditná spoločnosť (Kommanditgesellschaft - KG)
Minimálny počet osôb	2	2
Potrebný základný kapitál	žiadna minimálna výška	žiadna minimálna výška
Náklady na založenie	advokátske a notárske poplatky, registračný poplatok v obchodnom registri	advokátske a notárske poplatky, registračný poplatok v obchodnom registri
Štruktúra vedenia	podnik vedú všetci spoločníci; medzi nimi platí zásadné hlasovacie právo	podnik vedú len komplementári; medzi nimi platí zásadné hlasovacie právo
Ručenie	spoločníci ručia neobmedzene a osobne	komplementári ručia ako spoločníci OG, komanditisti ručia iba do výšky ručiteľských vkladov uvedených v obchodnom registri
Orgány spoločnosti	nie sú určené	nie sú určené
Zastupovanie na verejnosti	všetci spoločníci	všetci komplementári
Dane	daň z príjmu spoločníkov (nie spoločnosti) z poukázaného podielu na zisku; daň z obratu	daň z príjmu spoločníkov (nie spoločnosti) z poukázaného podielu na zisku; daň z obratu
Sociálne poistenie	spoločníci v poistení podnikateľov GSVG (pozri kapitola 6.1)	komplementári povinne poistení GSVG (pozri kapitola 6.1); komanditisti ASVG (pozri kapitola 6.2) pri práci v podniku ako zamestnanci, inak povinne GSVG

Živnostenskoprávne predpoklady	nositeľ živnosti = OG zástupca = jeden spoločník alebo jeden zamestnanec s pracovným časom minimálne 20 hodín týždenne a plným poistením ASVG (pozri kapitola 6.2)	nositeľ živnosti = KG zástupca = jeden komplementár alebo jeden zamestnanec s pracovným časom minimálne 20 hodín týždenne a plným poistením ASVG (pozri kapitola 6.2)
Kredibilita	na základe osobného ručenia je získanie úveru pomerne jednoduché	na základe osobného ručenia komplementárov je získanie úveru pomerne jednoduché

Spoločnosť s ručením obmedzeným (GmbH)

Minimálny počet osôb	jeden spoločník
Potrebný základný kapitál	35 000,– Eur základný kapitál, z toho minimálne 17 500,– Eur v hotovosti pri založení, vecný vklad je možný
Náklady pri založení/obchodný register	zápisné (napr. 255,– Eur pri 2 spoločníkoch a 1 konateľovi), zverejnenie v úradnom vestníku „ <i>Amtsblatt zur Wiener Zeitung</i> “ (napr. za prvých 5 riadkov 40,– Eur), daň z príjmov spoločnosti (1 % z majetku spoločnosti, resp. majetkových vkladov), notárske poplatky (napr. pri základnom kapitáli 35 000,– Eur cca 1 100,– Eur), náklady na vypracovanie spoločenskej zmluvy (napr. advokáti)
Štruktúra vedenia	vedenie spoločnosti je právne upravené zákonom o s.r.o. (<i>GmbH-Gesetz</i>), v spoločenskej zmluve sa môže dohodnúť hlasovacie právo vedenia spoločnosti
Ručenie	spoločníci ručia nepriamo a obmedzene do výšky svojich podielov na základnom kapitáli, konateľ s obchodným oprávnením ručí za odvody a daňové povinnosti priamo a osobne
Orgány spoločnosti	valné zhromaždenie, vedenie spoločnosti (príp. dozorná rada)

Zastupovanie na verejnosti	prostredníctvom vedenia spoločnosti
Dane	daň z príjmu právnických osôb (<i>Körperschaftssteuer</i>) 25 % (min. 1 092,– Eur za prvý rok; min. 1 750,– Eur ročne v nasledujúcich rokoch; daň sa odvádza kvartálne vo výške min. 273,– Eur za štvrtrok počas prvého roka resp. min. 437,50 Eur za štvrtrok počas ďalších rokov) odčerpané zisky: 25 % daň z kapitálových výnosov (<i>Kapitalertragssteuer</i>)
Sociálne poistenie	riadiaci spoločník pri menšinovom podiele (do 25 %) je poistený ASVG (pozri kapitola 6.2), inak GSVG (pozri kapitola 6.1)
Živnostenskoprávne predpoklady	nositeľom živnostenského oprávnenia je s.r.o. právnym zástupcom je konateľ alebo zamestnanec s minimálne 20 hodinovým pracovným týždňom
Kredibilita	možnosť získania úveru závisí od majetku firmy a hospodárskych výsledkov v minulých rokoch; prípadné osobné ručenie konateľa alebo spoločníka získanie úveru výrazne zjednodušuje

Zmiešaná forma (GesmbH & Co KG)

Minimálny počet osôb	2 (jeden komanditista a jeden spoločník GmbH zároveň ako komplementár)
Potrebný základný kapitál	u KG nie je stanovená minimálna výška 35 000,– Eur základný kapitál u GmbH
Náklady pri založení /obchodný register	je potrebné založiť GmbH a súčasne aj KG, čím vznikajú zvýšené počiatočné náklady
Štruktúra vedenia	podnik vedú len komplementári (GmbH); medzi nimi platí zásadné hlasovacie právo
Ručenie	komplementár ručí v plnej výške (t. j. GmbH ručí do výšky svojho základného imania), komanditisti ručia iba do výšky ručiteľských vkladov uvedených v obchodnom registri
Orgány spoločnosti	nie sú určené
Zastupovanie na verejnosti	všetci komplementári
Dane	daň z príjmu u komanditistov, daň z príjmu právnických osôb u GmbH, daň z príjmu pri rozdelenom zisku spoločníkov GmbH
Sociálne poistenie	GSVG (pozri kapitola 6.1) spoločníkov GmbH je možné len v prípade osobitného živnostenského oprávnenia, komanditisti GSVG, v prípade zamestnaneckého pomeru ASVG (pozri kapitola 6.2)
Živnostenskoprávne predpoklady	nositeľom živnostenského oprávnenia je komanditná spoločnosť, zástupcom je jeden komplementár (t. j. konateľ GmbH) alebo jeden zamestnanec s pracovným časom minimálne 20 hodín týždenne a plným poistením ASVG
Kredibilita	možnosť získania úveru závisí od majetku firmy a hospodárskych výsledkov v minulých rokoch; prípadné osobné ručenie konateľa alebo spoločníka GmbH alebo komanditistu KG získanie úveru výrazne zjednodušuje

d) Výhody a nevýhody jednotlivých právnych foriem

Fyzická osoba – podnik jednotlivca	
Výhody	Nevýhody
• rýchle a jednoduché založenie podniku • žiadne predpísané formy zakladateľskej zmluvy • zjednodušené postupy účtovania až do dosiahnutia stanovenej výšky ročného obratu	• neobmedzené ručenie celým majetkom podnikateľa • podnikateľ musí osobne spĺňať potrebnú kvalifikáciu na získanie živnosti, v opačnom prípade musí zamestnať inú oprávnenú osobu

Verejná spoločnosť OG	
Výhody	Nevýhody
• rýchle a jednoduché založenie podniku • zjednodušené postupy účtovania až do dosiahnutia stanovenej výšky ročného obratu • potrebnú kvalifikáciu na získanie živnosti musí spĺňať iba jeden spoločník	• neobmedzené solidárne ručenie celým majetkom spoločníkov (výšku ručenia a solidárnosť nie je možné obmedziť)

Komanditná spoločnosť KG	
Výhody	Nevýhody
• rýchle a jednoduché založenie podniku • žiadne predpísané formy zakladateľskej zmluvy • zjednodušené postupy účtovania až do dosiahnutia stanovenej výšky ročného obratu • komanditisti ručia len do výšky svojho vkladu • flexibilné postavenie komanditistov v spoločnosti (môže ísť výhradne o vklad kapitálu, ale na druhej strane je možná ich plná účasť na riadení podniku) • potrebnú kvalifikáciu na získanie živnosti musí spĺňať iba jeden komplementár	• neobmedzené solidárne ručenie celým majetkom komplementára/ov • v prípade viacerých komplementárov výšku ručenia a solidárnosť nie je možné obmedziť

Spoločnosť s ručením obmedzeným GmbH	
Výhody	Nevýhody
• ručenie len do výšky základného imania (Pozor! konateľ môže ručiť aj nad rámec základného imania) • potrebnú kvalifikáciu na získanie živnosti musí spĺňať iba jeden spoločník • možnosť ASVG poistenia spoločníkov, ktorí sú zároveň konateľmi, až do výšky podielu 49 %	• vysoké náklady na založenie • povinnosť viesť účtovníctvo v celom rozsahu nezávisle od výšky obratu • osobné ručenie konateľa • z daňového hľadiska má táto právna forma význam až od určitej hranice zisku (približne od 50 000,– Eur)

e) Spôsob založenia jednotlivých právnych foriem

Založenie Podniku fyzickej osoby

Hospodárska komora (Zakladateľský servis)	Vyzdvihnúť potvrdenie o novom založení firmy (<i>Erklärung der Neugründung</i>) v kontaktnom mieste Hospodárskej komory (<i>Gründerservice</i>). Toto potvrdenie sa vydáva na formulári NeuF01 a slúži na oslobodenie od poplatkov spojených so založením podniku v súlade so Zákonom o podpore pre novozaložené podniky (<i>Neugründungsförderungsgesetz</i>).
Prihláška živnosti POZOR: Pri podávaní viacerých živností si nevyhnutne pripravte jeden komplet kópií dokumentov pre každú živnosť!	prihlášku podať na úrad okresného hajtmanstva (<i>Bezirkshauptmannschaft</i>) alebo na magistrát (<i>Magistrat</i>) – len vo vybraných mestách – alebo na okresný magistrát (<i>Magistratisches Bezirksamt</i>) – vo Viedni <u>DÔLEŽITÉ: požadujte predbežné potvrdenie o prihláške živnosti!</u> Podnikatelia musia priniesť nasledovné doklady: • rodný list, sobášny list, resp. doklad o rozvode, občiansky preukaz alebo pas • doklad o spôsobilosti alebo zistenej individuálnej schopnosti (výnimka: voľné živnosti – tu sa nevyžadujú doklady) • doklady o dosiahnutom akademickom stupni • prehlásenie o nepredložení dôvodov vylučujúcich podnikanie (<i>Gewerbeausschlussgründen</i>) • výpis z registra trestov z krajiny pôvodu pre osoby, ktoré v Rakúsku nežijú alebo žijú menej ako 5 rokov
Sociálne poistenie živnosti (SVA)	po prihlásení živnosti musí v priebehu prvých dvoch týždňov nasledovať oznámenie živnosti v Sociálnej poisťovni živnostenského hospodárstva podľa GSVG (pozri kapitola 6.1)
Finančný úrad	počas prvého mesiaca musí byť živnosť ohlásená na príslušnom finančnom úrade a treba požiadať o daňové číslo ako aj UID číslo (identifikačné číslo pre daň z obratu), toto sa uskutoční vo forme krátkeho a neoficiálneho oznámenia (správa o otvorení podniku) na príslušný finančný úrad

Oblasťná zdravotná poisťovňa (GKK)	ak podnik zamestnáva pracovníkov, musí ich pri nástupe do práce, najneskôr však do 24.00 hod. ich prvého pracovného dňa prihlásiť do GKK (oblasťnej zdravotnej poisťovne) a do 7 dní od skončenia povinného poistenia odhlásiť
---	--

Založenie OG alebo KG

Spoločenská zmluva	založenie OG/KG sa uskutoční spoločenskou zmluvou, ktorú uzatvoria aspoň dve osoby, takáto zmluva môže byť uzatvorená ústne alebo písomne a nevyžaduje žiadne zvláštne formality, odporúča sa v prípade písomnej formy spoluúčast' advokáta alebo notára
Hospodárska komora (Zakladateľský servis)	vyzdvihnúť potvrdenie o novom založení firmy (<i>Erklärung der Neugründung</i>) v kontaktnom mieste Hospodárskej komory (<i>Gründerservice</i>). Toto potvrdenie sa vydáva na formulári NeuFö1 a slúži na oslobodenie od poplatkov spojených so založením podniku v súlade so Zákonom o podpore pre novozaložené podniky (<i>Neugründungsförderungsgesetz</i>).
Zápis do obchodného registra	spoločnosť vzniká až zápisom do obchodného registra, návrh na zápis môžu skoncipovať aj samotní spoločníci, podpisy musí však overiť notár alebo súd <u>potrebné podklady k zápisu do obchodného registra:</u> - spoločenská zmluva (ak je k dispozícii) - overený podpisový vzor - zoznam spoločníkov <u>nasledovné údaje je potrebné poskytnúť aj v prípade, keď sú uvedené v spoločenskej zmluve:</u> - sídlo spoločnosti a obchodná adresa - popis predmetu podnikania - mená, adresy a dátumy narodenia spoločníkov - ak nemajú všetci osobne ručiaci spoločníci podpisové právo, je potrebné túto skutočnosť uviesť do obchodného registra

	- pravidiel zastupovania žiadost' o zápis do obchodného registra (<i>Antrag auf Eintragung in das Firmenbuch</i>) sa podáva na príslušnom krajskom súde (<i>Landesgericht</i>), vo Viedni na obchodný súd (<i>Handelsgericht</i>) a v Grazi na krajský súd pre občianskoprávne záležitosti (<i>Landesgericht für Zivilrechtssachen</i>)
Prihláška živnosti POZOR: Pri vybavovaní viacerých živností je potrebná jeden komplet kópií dokumentov pre každú živnosť!	prihlášku podať na úrad okresného hajtmanstva (<i>Bezirkshauptmannschaft</i>) alebo na magistrát (<i>Magistrat</i>) – len vo vybraných mestách – alebo na okresný magistrát (<i>Magistratisches Bezirksamt</i>) – vo Viedni <u>nasledovné podklady sú potrebné k prihláseniu živnosti:</u> - výpis z obchodného registra <u>oprávnený konateľ podľa živnostenského práva ďalej predkladá:</u> - rodný list, sobášny list alebo doklad o rozvode, občiansky preukaz alebo pas - doklad o spôsobilosti alebo zistenej individuálnej schopnosti (<u>výnimka:</u> voľné živnosti – tu sa nevyžadujú doklady) - doklady o dosiahnutom vzdelaní - potvrdenie oblastnej zdravotnej poisťovne (GKK) o prihlásení zamestnanca majúceho minimálne 20 hodinový úväzok týždenne, potvrdenie GKK o predložení zamestnaneckých vzťahov konateľa je potrebné vyžiadať od GKK pred prihlásením živnosti, nie je to potrebné, ak je konateľ zároveň osobným ručiteľom - vyhlásenie oprávneného konateľa o svojej činnosti v podniku (formulár) - vyhlásenie o nepredložení dôvodov odňatia živnosti (<i>Gewerbeausschlussgründen</i>) - výpis z registra trestov z krajiny pôvodu pre osoby, ktoré v Rakúsku nežijú alebo žijú menej ako 5 rokov - potvrdenie o povolení podnikat' pre občanov nepochádzajúcich z EÚ

Sociálne poistenie živnosti (SVA)	všetci spoločníci OG, ako aj komplementári KG sú poistení podľa GSVG (pozri kapitola 6.1), toto je potrebné nahlásiť v priebehu 2 týždňov Úradu sociálneho poistenia živnostenského hospodárstva (<i>Sozialversicherungsanstalt</i>), komanditisti sú tiež povinne poistení podľa GSVG. Ak je komanditista v podniku zamestnaný, je poistený podľa ASVG (pozri kapitolu 6.2)
Oblasťná zdravotná poisťovňa (GKK)	ak podnik zamestnáva pracovníkov, musí ich pri nástupe do práce, najneskôr však do 24.00 hod. ich prvého pracovného dňa prihlásiť do GKK (oblastnej zdravotnej poisťovne) a do 7 dní od skončenia povinného poistenia odhlásiť
Finančný úrad	v priebehu prvého mesiaca musí byť živnosť nahlásená na príslušnom finančnom úrade a musí sa požiadať o daňové číslo, ako aj identifikačné číslo pre daň z obratu (<i>Umsatzsteueridentifikationsnummer – UID</i>), robí sa to formou krátkeho oznámenia (oznámenie o zriadení podniku) príslušnému finančnému úradu

Založenie Spoločnosti s ručením obmedzeným

Spoločenská zmluva	Spoločenská zmluva sa povinne spisuje <u>pred notárom vo forme notárskej listiny</u> (pri založení jednou osobou prehlásením o založení spoločnosti); pri jej tvorbe musia byť u notára prítomní všetci spoločníci. Notársky úrad spravidla asistuje aj pri ďalších krokoch spojených so založením s.r.o. <u>povinný obsah spoločenskej zmluvy:</u> - presný názov spoločnosti (doporučuje sa obstarat' si posúdenie doslovného názvu firmy Hospodárskou komorou) - sídlo spoločnosti a predmet podnikania (ako aj účasť na inom podnikaní) - výška základného kapitálu, výška kmeňového vkladu a pomer účasti každého spoločníka
---------------------------	---

Vklad základného kapitálu	kmeňový vklad musí spoločník vložiť v zákonom stanovenej minimálnej výške (70,– Eur) alebo vo výške dohodnutej v spoločenskej zmluve na novozriadený bankový účet na „založenie spoločnosti“, táto čiastka musí byť oslobodená od kompenzačných práv
Potvrdenie banky	vyžiadanie potvrdenia banky o vklade základného kapitálu („§ 10 - prehlásenia“), potvrdenie banky musí byť predložené pri zápise spoločnosti do obchodného registra
Úhrada dane z obratu kapitálu	z vloženého kmeňového vkladu je treba zaplatiť 1 %-tnú spoločenskú daň Daňovému úradu pre poplatky a dane z hospodárskeho a právneho styku (väčšinou prostredníctvom notára)
Hospodárska komora (Zakladateľský servis)	vyzdvihnúť potvrdenie o novom založení firmy (<i>Erklärung der Neugründung</i>) v kontaktnom mieste Hospodárskej komory (<i>Gründerservice</i>). Toto potvrdenie sa vydáva na formulári NeuFö1 a slúži na oslobodenie od poplatkov spojených so založením podniku v súlade so Zákonom o podpore pre novozaložené podniky (<i>Neugründungsförderungsgesetz</i>).
Zápis do obchodného registra	spoločnosť s ručením obmedzeným vzniká až zápisom do obchodného registra, zápis spoločnosti do obchodného registra sa väčšinou robí prostredníctvom notára, žiadosť o zápis môžu predložiť sami konatelia, ale ich podpisy musia byť notársky overené <u>doklady potrebné k zápisu do obchodného registra:</u> - spoločenská zmluva (notárska listina) - zoznam spoločníkov a zoznam konateľov - doklad o vymenovaní konateľa poverovacím dokumentom (pokiaľ to nerieši spoločenská zmluva) - overené vzorové podpisy všetkých konateľov - v prípade potreby: zoznam členov dozornej rady - potvrdenie banky o vklade základného kapitálu

	- prehlásenie konateľa o skutočnej disponovateľnosti kmeňovým kapitálom - daňové potvrdenie nezávadnosti zaplateného základného kapitálu - ak treba, posudok názvu firmy - pri vecnom zakladaní: správa o založení zakladateľom ako aj kontrolné správy konateľa, dozornej rady a overovateľa založenia - po preverení žiadosti Obchodný register rozhodne uznesením, zápis spoločnosti bude zverejnený, zápisom spoločnosti do Obchodného registra vzniká s.r.o. ako právny subjekt Žiadosť o zápis do obchodného registra (<i>Antrag auf Eintragung in das Firmenbuch</i>) sa podáva na príslušnom krajskom súde (<i>Landesgericht</i>), vo Viedni na obchodný súd (<i>Handelsgericht</i>) a v Grazi na krajský súd pre občianskoprávne záležitosti (<i>Landesgericht für Zivilrechtssachen</i>)
Registrácia živnosti POZOR: Pri vybavovaní viacerých živností si pripravte jeden komplet kópií dokumentov pre každý živnostenský list!	prihlášku podať na úrad okresného hajtmanstva (<i>Bezirkshauptmannschaft</i>) alebo na magistrát (<i>Magistrat</i>) – len vo vybraných mestách – alebo na okresný magistrát (<i>Magistratisches Bezirksamt</i>) – vo Viedni <u>na registráciu živnosti sú potrebné nasledovné podklady:</u> - výpis z obchodného registra <u>okrem toho sú pre konateľa živnosti potrebné:</u> - rodný list, sobášny list, resp. rozsudok o rozvode, doklad o štátnom občianstve alebo cestovný pas, - doklad o vzdelaní, resp. individuálne vzdelanie (výnimka: voľná živnosť – tu nie sú potrebné doklady) - doklady o akademickej hodnosti - potvrdenie oblastnej nemocenskej poisťovne o prihlásení zamestnanca s 20 hodinami týždenne (nie je potrebné, ak je konateľ súčasne ručiteľ), prehlásenie konateľa živnosti o jeho podnikateľskej činnosti

Sociálne poistenie živnostenského podnikania (SVA)	všetci spoločníci podieľajúci sa na obchodno-právnej správe podniku, pokiaľ majú aspoň 25 % podiel v spoločnosti, podliehajú živnostenskému sociálnemu poisteniu (GSVG – pozri kapitola 6.1), po registrovaní na živnostenskom úrade sa musí živnosť počas prvých dvoch týždňov prihlásiť v sociálnej poisťovni
Oblasťná zdravotná poisťovňa (GKK)	ak podnik zamestnáva pracovníkov, musí ich pri nástupe do práce, najneskôr však do 24.00 hod. ich prvého pracovného dňa prihlásiť do GKK (oblastnej zdravotnej poisťovne) a do 7 dní od skončenia povinného poistenia odhlásiť, ak je zamestnaný aj konateľ živnosti, je povinný sa zahlásiť pred registráciou živnosti v zdravotnej poisťovni (možné s účinnosťou od registrácie živnosti)
Finančný úrad	v priebehu prvého mesiaca musí byť živnosť nahlásená na príslušnom finančnom úrade a musí sa požiadať o daňové číslo, ako aj UID-číslo. Robí sa to formou krátkeho oznámenia (oznámenie o zriadení podniku) príslušnému finančnému úradu

f) Zákon o podpore pre novozaložené podniky

(Neugründungsförderungsgesetz)

Zákon o podpore pre novozaložené podniky bol prijatý v rámci daňovej reformy 2000 s cieľom znížiť zakladateľom nových podnikov náklady na založenie firmy. Zákonom o podpore pre novozaložené podniky sa podporuje nielen nové založenie podnikov, ale aj prevzatie malých a stredne veľkých podnikov novým majiteľom. Zmena právnej formy firmy sa nepovažuje za novozaloženú firmu a teda neumožňuje podporu v zmysle tohto zákona. Tento zákon sa vzťahuje na všetky firmy založené po 1. máji 1999.

Predpoklady pre finančné úľavy:

- vytvorenie nového podniku prostredníctvom vybudovania novej, doposiaľ neexistujúcej podnikovej štruktúry,
- nový zakladateľ nevykonával počas posledných 15 rokov podobnú samostatne zárobkovú činnosť v Rakúsku ani v zahraničí,
- nejde len o zmenu právnej formy,
- nejde len o zmenu majiteľa podniku.

Zákon o zakladateľskej podpore sa týka nasledovných úľav, ktoré majú súvislosť so založením novej firmy alebo spoločnosti:

- oslobodenie od kolkových a ďalších poplatkov spolkovej správe za písomnosti a úradné výkony bezprostredne súvisiace so zakladaním firmy
 - poplatky za pridelenie koncesie na založenie podniku,
 - povolenie na pobyt,
 - povolenie na vykonávanie povolania a zriadenie podniku,
 - žiadosť o odpustenie osvedčenia povoľujúceho vykonávať profesiu,
 - zápis konateľa firmy do obchodného registra atď.,
- oslobodenie od súdnych poplatkov za zápis do pozemkovej knihy, ako aj od dane za získanie pozemku v prípade, že bol vložený na spoločensko-zmluvnej báze, pokiaľ sa zaň spoločenské práva alebo podiely na majetku spoločnosti zabezpečia ako protislužba,
- oslobodenie od súdnych poplatkov za zápis do obchodného registra,
- oslobodenie od spoločenskej dane za získanie spoločenských práv,

- oslobodenie od mzdových vedľajších nákladov, najmä
 - od príspevkov zamestnávateľa a prírážok k nim pre zamestnaných pracovníkov za dvanásť kalendárnych mesiacov, vrátane mesiaca novozaloženia firmy, do fondu na vyrovnanie majetkových strát v rodine,
 - od príspevkov zamestnávateľa na podporu bytovej výstavby,
 - od príspevkov na zákonné úrazové poistenie.

Do pozornosti:

Zakladateľ novej firmy potrebuje k registrácii živnosti na príslušnom živnostenskom úrade potvrdenie Hospodárskej komory (*Wirtschaftskammer Österreich*) o realizovanom založení firmy. Tento formulár ("*NeuFö1*") je predpokladom na oslobodenie od uvádzaných poplatkov. Ponúka ho na svojich internetových stránkach na stiahnutie aj Spolkové ministerstvo financií (*Bundesministerium für Finanzen*).

Pre oslobodenie od príspevkov zamestnávateľa a od prírážok k nim treba odovzdať vyplnené a potvrdené vyhlásenie na príslušnom daňovom úrade (*Finanzamt*), resp. v príslušnej oblastnej zdravotnej poisťovni (*Gebietskrankenkasse*).

Informácie o Zákone o podpore pre novozaložené podniky (*Neugründungsförderungsgesetz*) je možné získať na Zakladateľskom servise Hospodárskej komory (*Gründerservice*), na Spolkovom ministerstve hospodárstva a práce (*Bundesministerium für Wirtschaft und Arbeit*) resp. u príslušných informačných pracovníkov jednotlivých daňových riaditeľstiev.

3. Živnostenské právo

3.1 Pre aké činnosti je potrebné živnostenské oprávnenie?

Živnostenský list vystavený podľa slovenského zákona o živnostenskom podnikaní však v krajinách EÚ neoprávňuje slovenských živnostníkov na vykonávanie sústavnej podnikateľskej činnosti. Vo všeobecnosti sa však slovenskí živnostníci môžu etablovať (založiť si živnosť alebo spoločnosť) za rovnakých podmienok, aké sa vzťahujú na príslušníkov danej krajiny. Dokladovať svoju odbornosť a kompetentnosť na výkon určitej profesie treba taktiež na základe požiadaviek konkrétnej krajiny. Aj keď je jednotný trh charakteristický voľným pohybom osôb, tovaru, služieb a kapitálu, stále zostávajú v platnosti určité obmedzenia. V rôznych krajinách únie sa živnostníci zo Slovenska môžu stretnúť s rôznymi situáciami. Môže sa stať, že profesia, ktorá je v jednom členskom štáte regulovaná, v inom členskom štáte regulovaná nie je, a teda nie je potrebné preukazovať ani svoju kvalifikáciu na jej výkon. Ak je v štáte, kde chce živnostník z ktorejkoľvek členskej krajiny EÚ podnikáť, regulovaná napríklad profesia vodoinštalatéra, musí živnostník požiadať tamojšiu inštitúciu o uznanie svojej kvalifikácie.

Rakúsko ako členská krajina EÚ si stanovuje vlastné podmienky uznávania kvalifikácie na výkon živnosti, napríklad výučný list alebo doterajšia prax. Ak zodpovedná inštitúcia rozhodne, že súčasná kvalifikácia slovenského živnostníka nepostačuje na to, aby mohol v Rakúsku vykonávať danú činnosť, môže požadovať, aby si kvalifikáciu doplnil odbornou praxou alebo absolvoval špeciálny kurz, prípadne rozdielový test.

Uznávanie vzdelania na základe nadobudnutej praxe povolí dočasne vykonávať isté služby na území iného členského štátu bez potreby overenia vzdelania. Vzťahuje sa na živnostníkov, osoby samostatne poskytujúce služby alebo vykonávajúce činnosť, napríklad murári, kaderníčky, maséri a iní.

Je potrebné počítať s tým, že pravdepodobne bude nevyhnutné dokladovať dosiahnuté odborné vzdelanie a dĺžku odbornej praxe. Informácie o uznávaní dokladov sa dajú získať v Stredisku pre ekvivalenciu dokladov o vzdelaní (www.uips.sk/ekviv/index.html).

3.2 Druhy živností

Na základe živnostenského listu je na území Rakúska nutné rozlišovať „voľné živnosti“ a „viazané živnosti“.

Voľná živnosť

Doklad o spôsobilosti sa nevyžaduje. Živnosť sa môže vykonávať dňom jej ohlásenia.

Napríklad: pokrývač, vydavateľstvo.

Viazaná živnosť

Podľa druhu živnosti sú potrebné rôzne doklady o spôsobilosti, avšak žiadne úradné povolenia.

Napríklad: účtovník, fotograf, životný a sociálny poradca.

Remeslá

Remeslá sú podskupinou viazaných živností (je potrebné predložiť doklad o spôsobilosti, napr. majstrovská skúška).

Napríklad: pekári, mäsiari, cukrári.

Spojená živnosť

Spojená živnosť je tiež podskupinou viazanej živnosti. Pozostáva z viacerých živností a smie byť vykonávaná po predložení dokladu o spôsobilosti aj pre iba jednu zo spojených živností.

Napríklad: záhradníci/viazači kvetov, klampiari/kováči medi

Viazané živnosti vyžadujúce osobitné povolenie

K aktuálnemu dokladu o spôsobilosti je potrebné doplniť doklad o spoľahlivosti. Žiadosti o zriadenie takejto živnosti môžu byť živnostenským úradom prevzaté až po predložení právoplatného dokladu o spoľahlivosti.

Napríklad: stavebný majster, majetkový poradca, pyrotechnik.

a) Voľné živnosti

Pre registráciu voľnej živnosti je potrebné podať prihlášku na úrad okresného hajtmansva (*Bezirkshauptmannschaft*) alebo na magistrát (*Magistrat*) – len vo vybraných mestách – alebo na okresný magistrát (*Magistratisches Bezirksamt*) – vo Viedni.

b) Viazané živnosti

V prípade viazaných živností je tento postup komplikovanejší, pretože je potrebné získať úradom vystavený doklad potvrdzujúci spôsobilosť pre podnikateľskú činnosť (*Gleichhaltungsbescheid*) – vystavený Ministerstvom hospodárstva a práce (BMWA).

Občan SR musí pre výkon viazaných živnosti na území Rakúskej republiky požiadať o uznanie nadobudnutej kvalifikácie na Ministerstve hospodárstva a práce (www.bmwa.gv.at).

K tomu je potrebné predložiť:

1. Písomná žiadosť (nemá predpísaný formát).
2. Vyplnený formulár – predkladá sa na Ministerstve hospodárstva a práce, oddelenie I/9).
3. Potvrdenie o vykonávaní činnosti v danom odvetví a dĺžke praxe vydá príslušný úrad – krajský úrad v SR (Novelou živnostenského zákona Slovenskej republiky č. 347/2004 Z. z. platnou od 1. júla 2004 získali krajské úrady kompetencie na vydávanie potvrdení, ktoré žiadateľovi umožnia uchádzať sa v členskej krajine Európskej únie o vydanie živnostenského oprávnenia. Občan SR musí pri žiadaní o vydanie živnostenského oprávnenia v členskom štáte EÚ preukazovať odbornú spôsobilosť. Týka sa to predovšetkým remeselných živností. Doklad možno získať v rámci správneho konania do 30 dní.).
4. Výpis z registra trestov v SR (z dôvodu splnenia podmienky neexistencie vylučovacích dôvodov v zmysle §13 GewO 1994).
5. Osvedčenie o štátnom občianstve (overená kópia občianskeho preukazu v nemeckom jazyku).
6. Kópiu výučného listu alebo iného dokladu o nadobudnutí vzdelania (overený preklad v nemeckom jazyku, NARIC – Stredisko pre ekvivalenciu dokladov o vzdelaní – www.uips.sk).

Doklady sa musia predložiť spolu s úradne overeným prekladom do štátneho jazyka (nemčiny). V prípade voľných živností, kde sa nevyžaduje splnenie odborných kvalifikačných predpokladov, sa uznanie nadobudnutej kvalifikácie nevyžaduje.

V prípade, že rakúske Ministerstvo hospodárstva a práce (BMWA) nebude považovať spôsobilosť na výkon danej činnosti za dostatočnú, môže nariadiť kvalifikačnú skúšku, väčšinou organizovanú rakúskou hospodárskou komorou (www.wko.at). Celý systém vzájomného uznávania diplomov a kvalifikačných skúšok sa riadi smernicou Európskeho spoločenstva 92/51/EWG a 89/48/EWG.

Posudzovanie spôsobilosti vykonávať činnosť na území Rakúskej republiky a uznanie kvalifikácie vykonáva Ministerstvo hospodárstva a práce (*Bundesministerium für Wirtschaft und Arbeit*):

BMWA, Abteilung I/9 – Gewerberechtsvollziehung alebo Abteilung I/4
Stubenring 1
1011 Wien
Telefón: 0043/1/711 00 58 26
Web: www.bmwa.gv.at
E-mail: post@i9.bmwa.gv.at

3.3 Predpoklady vykonávania živnosti

Všeobecné predpisy

Pri všetkých živnostiach vrátane voľných živností musia byť splnené nasledovné štyri podmienky:

- rakúsky štátny príslušník alebo občan EÚ, resp. EHP,
- svojprávnosť (*Eigenberechtigung*) – dovŕšenie 18. roku veku,
- bezúhonnosť (napr. žiadne pokutované delikty alebo súdne rozhodnutia),
- vhodné sídlo firmy (príp. s povolením na prevádzku - *Betriebsanlagengenehmigung*).

Pozn. Povolenie na prevádzku je potrebné v prípadoch, keď novozriadená prevádzka môže negatívne vplyvať na svoje okolie. Vyžaduje sa najmä pri zriadení dielne, pohostinstva, garáže, hotela, skladu a predajnej plochy. Nie je potrebné pri zriadení kancelárskych priestorov. Zjednodušený postup pre

získanie povolenia na prevádzku sa môže použiť pri prevádzkach, ktorých celková plocha nepresiahne 800 m² a celkový výkon inštalovaných strojov nepresiahne 300 kW. V tomto prípade je postačujúca vizuálna prehliadka dotknutých priestorov so zástupcom príslušného úradu (*Bezirkshauptmannschaft* alebo *Magistrat* resp. *Magistratisches Bezirksamt*) bez zapojenia susedov a susediacich inštitúcií. Štandardný postup pre získanie povolenia na prevádzku sa realizuje v štyroch fázach a vyžaduje relatívne dlhý čas. Podrobné informácie poskytne miestne príslušný úrad.

Špeciálne požiadavky pre viazané živnosti

- Doklad o spôsobilosti (*Befähigungsnachweis*) – požiadavky na preukázanie spôsobilosti sú pri jednotlivých povolaniach odlišné. Presné podmienky získania dokladu o spôsobilosti stanovuje Živnostenský poriadok (*Gewerbeordnung*) a Nariadenia o získaní dokladu o spôsobilosti (*Befähigungsnachweisverordnungen*).
- Spoľahlivosť (*Zuverlässigkeit*) – pri vybraných živnostiach je potrebné preukázať, že budúci podnikateľ sa nedopustil závažných porušení predpisov súvisiacich s predmetom podnikania.

3.4 Oprávnený konateľ

Pojem oprávnený konateľ (*Gewerberechtlicher Geschäftsführer*) približne zodpovedá slovenskému pojmu zodpovedný zástupca, avšak v rakúskej legislatíve je precíznejšie definovaný a v praxi veľmi často využívaný. Oprávnený konateľ zodpovedá majiteľovi živnosti za odborne bezchybný výkon prác a zároveň je zodpovedný voči Živnostenskému úradu za dodržanie príslušných právnych predpisov (najmä živnostenského poriadku).

V Rakúsku musia mať oprávneného konateľa tieto typy podnikateľských subjektov:

- podnik jednotlivca, ktorý vykonáva viazanú (reglementovanú) živnosť a nemá na jej výkon postačujúce oprávnenie
- všetky OG a KG
- všetky právnické osoby, t. j. kapitálové spoločnosti (s.r.o., a.s., družstvo) a združenia

Oprávnený konateľ musí spĺňať nasledovné podmienky:

- Preukázať splnenie všeobecných podmienok na výkon živnosti (s výnimkou určitých obmedzení pri preukazovaní podmienok solventnosti).
- Pri viazaných živnostiach preukázať odbornú spôsobilosť.
- Preukázať splnenie požiadaviek na postavenie v podniku. V podniku jednotlivca musí byť oprávnený konateľ zamestnaný minimálne na polovičný pracovný úväzok a odvádzať dávky sociálneho poistenia v plnom rozsahu. U právnických osôb musí mať oprávnený konateľ právo zastupovať spoločnosť navonok (t. j. byť konateľom zapísaným v obchodnom registri) alebo byť zamestnaný minimálne na polovičný pracovný úväzok a odvádzať dávky sociálneho poistenia v plnom rozsahu.
- Preukázať skutočný podiel na činnosti podniku. Oprávnený konateľ musí preukázať fyzickú prítomnosť v podniku a skutočný dozor nad jeho činnosťou. Splnenie tejto podmienky posudzuje Živnostenský úrad v každom prípade osobitne, napr. berie do úvahy vzdialenosť trvalého bydliska od podniku, pracovné pomery oprávneného konateľa v iných podnikoch a pod.

3.5 Nahlasovanie živnosti

Živnostníci zo Slovenska majú v krajinách EÚ rovnaké podmienky ako domáci, prechodné obdobie platí iba v Rakúsku a v Nemecku.

Podnikanie v Rakúsku sa riadi Živnostenským poriadkom (*Gewerbeordnung*).

Na výkon činností podliehajúcich Živnostenskému poriadku je potrebné živnostenské oprávnenie, t.j. živnostenský list (*Gewerbeberechtigung* = *Gewerbeschein*). V zmysle Živnostenského poriadku je to taká činnosť, ktorú vykonáva podnikateľ samostatne, pravidelne a s cieľom dosahovania zisku.

Živnostenská agenda je v kompetencii živnostenských úradov (*Gewerbebehörde*). Podľa miesta a druhu živnosti je to príslušný okresný úrad štátnej správy – *Bezirksverwaltungsbehörde*, čo môže byť magistrát alebo okresné hajtmanstvo (*Magistrat* alebo *Bezirkshauptmannschaft*). Vo Viedni je to okresný magistrát (*Magistratisches Bezirksamt*).

Pre ohlásenie živnosti neexistujú žiadne formálne predpisy. K tomuto účelu slúžia formuláre, ktoré sú k dispozícii na živnostenských úradoch (k dispozícii sú elektronicky na www.wien.gv.at/gewerbe).

Potrebné doklady:

- rodný list (*Geburtsurkunde*),
- doklad o štátnom občianstve (*Staatsbürgerschaftsnachweis*),
- potvrdenie o prihlásení k trvalému pobytu (*Meldebestätigung*),
- eventúálne doklad o sobáši alebo rozvode (*Heirats- bzw. Scheidungsurkunde*),
- eventúálne doklad o akademických tituloch (*akademische Grade*),
- eventúálne doklad o spôsobilosti podnikateľa, resp. konateľa pri spoločnostiach (napr. vysvedčenia atď.),
- eventúálne potvrdenie sociálnej poisťovne o ohlásení sa ako zamestnanec (*Bestätigung der Sozialversicherung über die Anmeldung als Arbeitnehmer*),
- eventúálne výpis z obchodného registra (*Firmenbuchauszug*) a spoločenská zmluva pri spoločnostiach (*Gesellschaftsvertrag*).

Upozornenie: V momente získania rakúskeho živnostenského listu je podnikateľ povinný platiť pomerne značné odvody sociálneho poistenia a súčasne sa povinne stáva členom Hospodárskej komory (*Wirtschaftskammer Österreich*). Členstvo v Hospodárskej komore pre podnikateľa prináša možnosti využitia širokej ponuky jej služieb. Popri vyššie spomínanom poradenstve pri zakladaní podniku je to najmä podpora a poradenstvo v oblasti daní, pracovného práva, sociálnych vecí a hospodárstva. Hospodárska komora je tiež zdrojom informácií a kontaktov pre jednotlivé odvetvia na národnej aj regionálnej úrovni.

3.6 Praktické rady pre slovenských podnikateľov

Na základe novely živnostenského zákona (347/2004 Z. z.), platnej od 1. júla 2004, získali krajské úrady na Slovensku kompetencie vydávať potvrdenia, ktoré žiadateľovi umožnia uchádzať sa v členskej krajine Európskej únie o vydanie živnostenskej koncesie.

O vydanie živnostenského oprávnenia v členskom štáte Európskej únie sa môže uchádzať štátny občan Slovenskej republiky s tým, že odbornú spôsobilosť pre príslušné živnosti musí preukázať. Nová kompetencia má pomôcť predovšetkým živnostníkom v remeselných činnostiach podnikat' v ostatných krajinách EÚ. Pre štátnych príslušníkov SR vydáva potvrdenie

krajský úrad. Pre štátnych príslušníkov iných členských krajín únie ho musí žiadateľ priniesť z krajiny pôvodu.

Doklad možno získať v rámci správneho konania do 30 dní. Za vydanie potvrdenia sa vyžaduje správny poplatok 200,– Sk.

Dôvodom vydávania potvrdení je fakt, že zjednocujúce kritériá smernice 1999/42/ES, ktoré sú premietnuté aj v živnostenskom zákone v piatej časti B (systém uznávania dokladov o odbornej spôsobilosti) platia aj pre občanov SR. Tí sa môžu rozhodnúť pre preukazovanie odbornej spôsobilosti buď v režime platnom pre tuzemské osoby (podľa § 21, 22 živnostenského zákona), alebo pre režim osôb z členských štátov EÚ (podľa § 66 živnostenského zákona).

Potvrdenie slúži ako relevantný doklad pre príslušný orgán členského štátu EÚ na preukázanie odbornej spôsobilosti a vydáva sa aj na živnosti, pre ktoré sa nevyžaduje preukazovanie odbornej spôsobilosti podľa živnostenského zákona.

K žiadosti je potrebné predložiť relevantné listinné dôkazy, ktorými sa preukáže aspoň jedna z nasledovných činností:

- prax v postavení podnikateľa,
- prax v postavení vedúceho podniku,
- prax v postavení zamestnanca prax vo vedúcom postavení a so zodpovednosťou pre najmenej jedno oddelenie podniku,
- absolvovanie predchádzajúceho vzdelania,
- doklad o odbornej spôsobilosti vyžadovaný v SR pre možnosť vykonávania regulovanej činnosti.

Potvrdenia o povahe a dĺžke praxe majú pomerne široké možnosti použitia. Záujemca ich môže využiť pri vybavovaní živnostenského oprávnenia v niektorom z členských štátov EÚ, ale aj pri rokovaní s obchodnými partnermi alebo pri uchádzaní sa o prácu u niektorého zo zahraničných zamestnávateľov.

Živnostníci, ktorí dočasne vykonávajú podnikateľskú činnosť v Rakúsku na základe slovenského živnostenského listu a pritom v Rakúsku nevykonávajú inú závislú činnosť, si nemusia vybavovať pracovné povolenie. Zároveň nie sú povinní platiť dane a sociálne poistenie v Rakúsku, pretože majú v prvom rade zodpovednosť voči SR. Aj tu ale môžu existovať niektoré výnimky alebo špeciálne podmienky. Odporúča sa, aby aspekty a podmienky svojho podnikania si každý osobne na niektorom z konzultačných miest overil (zoznam v prílohe).

V prípade, že slovenský zamestnávateľ vysiela na výkon práce svojich zamestnancov do Rakúska, jeho povinnosťou je vybaviť pre nich na príslušnom úrade práce (*Arbeitsmarktservice* - podľa miesta výkonu práce) tzv. „*Entsendebewilligung*“ (povolenie na vyslanie), ktoré je však zložité získať, pretože tu platia prísne obmedzenia. Toto povolenie je nevyhnutné v tých prípadoch, kedy pracovníci zahraničného zamestnávateľa, ktorý nemá sídlo podniku v Rakúsku, sú vysielaní k splneniu zákazky k rakúskemu zadávateľovi. Základným predpokladom je dodržanie platových a pracovných podmienok. Ďalšou podmienkou je, že pracovný výkon (projekt) nesmie trvať dlhšie ako 6 mesiacov a práca jednotlivých zahraničných zamestnancov nie dlhšie ako 4 mesiace. Ak sa prekročia tieto časové obdobia, je potrebné pracovné povolenie. Na vyslanie zamestnancov v oblasti určitých odvetviach platia prechodné obdobia (pozri kapitola 1.3).

4. Zamestnanci

4.1 Formy zamestnania v Rakúsku

Pracovné zmluvy sú regulované mnohými zákonmi (napríklad zákon o pracovnom čase (*Arbeitszeitgesetz*)), kolektívnymi zmluvami (písomné zmluvy medzi odbormi a zamestnávateľmi, ktoré majú silu zákona) a vnútropodnikovými zmluvami. Pracovné zmluvy, ktoré sa neriadia zákonnými štandardami a vnútropodnikovými zmluvami a ktoré nedodržiavajú pravidlo prednosti, sú neplatné. Pravidlo prednosti stanovuje, že pracovná zmluva môže byť uzatvorená v prípade, ak je viac výhodná pre zamestnanca ako existujúce zákonné normy, kolektívne vyjednávania alebo vnútropodnikové zmluvy.

Rakúske pracovné právo rozlišuje medzi týmito formami zamestnania:

Pracovný pomer (*Arbeitsverhältnis resp. Dienstverhältnis*)

Zamestnanec v prípade pracovného pomeru dáva zamestnávateľovi za úplatu k dispozícii svoju pracovnú silu vo forme závislej činnosti. Osobitnými znakmi tohto pracovného pomeru sú povinnosť riadiť sa pokynmi zamestnávateľa, povinnosť dodržiavať pracovný čas a zaradenie zamestnanca do podnikovej organizačnej a procesnej štruktúry.

Rakúske pracovné právo rozlišuje robotníkov (*Arbeiter*) a úradníkov (*Angestellte*). Pracovný pomer sa riadi všetkými príslušnými legislatívnymi normami a tiež kolektívnymi zmluvami platnými v danom odvetví. Zamestnancov prihlasuje do sociálnej poisťovne zamestnávateľ.

V Rakúsku nie je ustanovený formulár pre pracovnú zmluvu. Môže byť uzatvorená písomne, ústne alebo mlčky. Aj keď sa neuzavrie písomná pracovná zmluva, v klasických pracovnoprávných vzťahoch zamestnancov odmeňovaných stálym platom alebo zarobenou mzdou, zamestnávateľ musí dať zamestnancovi písomné vysvetlenie základných práv a povinností vznikajúcich z pracovného pomeru. Toto sa volá pracovná karta (*Dienstzettel*) a musí byť vydaná zamestnancovi okamžite po uzatvorení pracovného pomeru. Pracovná karta sa vydáva bez poplatku a slúži ako doklad o zamestnaní.

Pracovná karta musí obsahovať nasledujúce informácie:

- obchodné meno a sídlo zamestnávateľa,
- meno, priezvisko a adresu zamestnanca,
- deň uzavretia pracovného pomeru,
- ak pracovný pomer je uzatvorený na určitú dobu: deň skončenia pracovného pomeru,
- výpovednú lehotu, obdobie, v ktorom musí byť výpoveď daná;
- miesto výkonu práce,
- všetky podkategórie vo všeobecnom systéme,
- určenie funkcie,
- počiatočnú mzdu,
- základný plat alebo mzdu,
- všetky dodatočné príjmy (napríklad prémie),
- výplatný termín,
- každoročný nárok na dovolenku,
- normálny denný a týždenný pracovný čas určený v zmluve,
- označenie druhu pracovnej zmluvy (napríklad kolektívna/ vnútropodniková zmluva).

Voľná pracovná zmluva (*Freier Dienstvertrag*)

Voľná pracovná zmluva znamená, že poskytovateľ služby dáva objednávateľovi za úplatu k dispozícii svoju pracovnú silu bez toho, aby mala formu závislej činnosti. To znamená, že objednávateľ nemá priamu kontrolu nad poskytovateľom služby a ten nie je povinný riadiť sa pracovným časom. Možná je tiež dohoda o zastúpení poskytovateľa služby inou osobou.

Poskytovateľ služby nemá nárok na mnohé výhody vyplývajúce z pracovného pomeru (napr. dovolenka, nemocenské dávky, odstupné a pod.), ale v plnom rozsahu platí výpovedná lehota. Poskytovateľa služby prihlasuje do sociálnej poisťovne objednávateľ.

Zmluva o dielo (*Werkvertrag*, resp. *Arbeitnehmerähnlicher Beschäftigungsverhältnis*)

Táto kategória predstavuje samostatne zárobkovo činné osoby a podnikových dodávateľov alebo dodávateľov služieb so živnostenský listom. Zhotoviteľ za odmenu zhotoví určité dielo, pričom pracuje na vlastné riziko a spravidla podľa vlastného plánu a s použitím vlastných výrobných prostriedkov. Na rozdiel od pracovného pomeru a voľnej pracovnej zmluvy vzniká nárok na odmenu len v prípade zhotovenia dohodnutého diela. Zhotoviteľ ručí za prípadné chyby diela. Zhotoviteľ môže prijať na zhotovenie

diela vlastných zamestnancov do zamestnaneckého pomeru alebo subkontrahovať iného zhotoviteľa.

Zhotoviteľ je samostatný podnikateľský subjekt, ktorý musí mať živnostenský list v súlade so živnostenským zákonom. Zhotoviteľ tiež sám odvádza platby zdravotného a sociálneho poistenia.

Zamestnanie na kratší pracovný pomer (*Geringfügige Beschäftigung*)

Zamestnanie na kratší pracovný pomer je definované ako taký pracovný pomer, pri ktorom dohodnutá a vyplatená mzda nepresiahne

- v prípade zmluvy na dobu neurčitú sumu 341,16 Eur brutto mesačne alebo
- v prípade zmluvy na dobu určitú kratšiu ako jeden mesiac priemernú sumu 26,20 Eur denne.

Z pohľadu pracovného práva neexistujú medzi zamestnaním na kratší pracovný pomer a normálnym pracovným pomerom takmer žiadne rozdiely. Zamestnanec na kratší pracovný úväzok má proporcionálne menší nárok na:

- minimálnu mzdu stanovenú v kolektívnej zmluve,
- osobitné príplatky v súlade s kolektívnou zmluvou,
- preddavky na mzdu v prípade práceneschopnosti,
- preddavky na mzdu v prípade iných prekážok v práci,
- starostlivosť o člena rodiny,
- dovolenku,
- odstupné.

V prípade výpovede zo strany zamestnávateľa závisí výpovedná lehota od rozsahu týždennej práce:

- Ak je zmluvne dohodnutý týždenný pracovný čas minimálne 1/5 normálneho pracovného času dohodnutého v kolektívnej zmluve alebo stanoveného zákonom (t. j. pri 40-hodinovom týždni minimálne 8 hodín týždenne), platia rovnaké výpovedné lehoty ako pri pracovnom pomere na plný úväzok.
- Ak je zmluvne dohodnutý týždenný pracovný čas kratší ako 1/5 normálneho pracovného času dohodnutého v kolektívnej zmluve alebo stanoveného zákonom (t. j. pri 40-hodinovom týždni menej ako 8 hodín týždenne), platí výpovedná lehota 14 dní.

4.2 Podstatné pracovno-právne predpisy v Rakúsku

Odmena za prácu

Každý zamestnanec dostáva za výkon práce odmenu špecifikovanú v pracovnej zmluve. Výška odmeny sa riadi zákonom, kolektívnymi zmluvami (napríklad písomnými zmluvami so silou zákona, ktoré obsahujú ustanovenia o pracovnom čase, o pracovných podmienkach, o odmeňovaní atď. a ktoré boli vyjednané medzi zástupcami zamestnancov - odborovými organizáciami a zástupcami zamestnávateľov) a vnútro podnikovými zmluvami a na druhej strane výška odmeny závisí od individuálnych faktorov, ako napríklad od veku, kvalifikácie, pracovného času, pracovnej pozície atď.

Vo väčšine prípadov odmena za prácu sa vypláca na konci mesiaca alebo v prvý deň nasledujúceho pracovného mesiaca. V niektorých prípadoch zamestnanci dostávajú svoje mzdy týždenne. Vo všetkých prípadoch sa odmena vypláca 14-krát do roka a pozostáva z 12 mesačných mzdových platieb a dvoch špeciálnych platieb (vianočná prémie a dovolenková prémie, každá sa rovná jednej mesačnej mzde).

Administratívni zamestnanci (úradníci) dostávajú plat a manuálni zamestnanci (robotníci) sú platení mzdou.

Administratívni zamestnanci (úradníci) sa považujú za zamestnancov, ak pre príslušných zamestnávateľov vykonávajú manažérske funkcie alebo prácu v úrade. Záonné ustanovenia týkajúce sa ich spoločenského postavenia sú obsiahnuté v zákone o platoch zamestnancov (*Angestelltengesetz*) a v príslušných kolektívnych zmluvách.

Manuálni zamestnanci (robotníci) sa považujú za takýchto zamestnancov, ak nespádajú pod zákon o plate (*Angestelltengesetz*) a sú zamestnaní súkromnými fyzickými alebo právnickými osobami. Ich pracovnoprávne vzťahy sú upravené príslušnými kolektívnymi zmluvami, občianskym zákonníkom, obchodným zákonníkom a rôznymi osobitnými zákonmi.

Status učňa majú tí, ktorí podpísali zmluvu za účelom vyučenia sa v špecifikovaných remeslách, obsiahnutých v zozname remesiel a profesií, s niektorou kvalifikovanou osobou na vyššie školenie v príslušnom remesle alebo profesii a ktorí budú zamestnaní v kontexte tohto vyučenia. Sú riadení zákonom o odbornom vzdelávaní (*Berufsausbildungsgesetz*) a príslušnými kolektívnymi zmluvami.

Nezávislí podnikatelia sú vyplácaní počas trvania ich zamestnania. V pracovných zmluvách na dobu neurčitú sa odmena vypláca mesačne.

V protiklade k pracovným zmluvám s nezávislými podnikateľmi, predmetom zmluvy o vykonaní práce alebo služby je príslušná služba. Zmluvná strana dlhuje prácu (špeciálnu službu) alebo dohodnutý výsledok. Odmena sa bežne vypláca až po splnení predmetu zmluvy.

Minimálna mzda

V Rakúsku vstupuje do platnosti inštitút minimálnej mzdy v obmedzenej miere od januára 2008 a v plnom rozsahu od januára 2009. Minimálna mzda pre zamestnanca na plný pracovný úväzok bude 1000,- Eur brutto, t. j. 818,- Eur netto pre robotníkov a 820,- Eur netto pre úradníkov.

Pracovný čas

Štandardný pracovný čas podľa zákona je:

- 8-hodinový denný pracovný čas (v priebehu 24 hodín),
- 40-hodinový týždenný pracovný čas (od pondelka do piatku),
- kolektívne zmluvy vo viacerých oblastiach ustanovili kratší týždenný pracovný čas.

Kolektívne zmluvy môžu v osobitných prípadoch predĺžiť normálny denný pracovný čas na 10 hodín (napríklad v hotelierstve).

Ak je pracovná zmena dlhšia ako 6 hodín, zamestnancom musí byť poskytnutá prestávka v práci najmenej v trvaní 30 minút. Táto prestávka sa neprepláca a nezapočítava do celkového pracovného času.

Dovolenka

Zamestnancom (s pracovnou zmluvou alebo nezávislou zmluvou) patrí dovolenka vo výmere 25 alebo 30 dní v kalendárnom roku. Po 25 rokoch pracovného pomeru sa nárok na dovolenku zvyšuje na 6 týždňov (36 pracovných dní).

Pracovné dni sú všetky kalendárne dni, okrem nedeľ a zákonných štátnych sviatkov. Zamestnanci, ktorí pracujú za minimálnu mzdu alebo na skrátenej úväzok, sú taktiež oprávnení na 25 dní dovolenky v roku.

Zamestnanci v Rakúsku tiež dostávajú dovolenkovú prémie (takzvaný 13. mesačný plat) a vianočnú prémie (takzvaný 14. mesačný plat). Tieto dve prémie sú na tej istej úrovni ako bežné mesačné mzdové platby, ale sú zdanené nižšou sadzbou.

Od ktorého okamihu vzniká právo na čerpanie dovolenky?

- Počas prvých šiestich mesiacov odo dňa vzniku pracovného pomeru je zamestnanec oprávnený na pomernú časť dovolenky, ktorá je proporcionálna k odpracovanému času.
- Po 6 mesiacoch získa zamestnanec nárok na dovolenku v plnom rozsahu.

Začiatok čerpania a dĺžka čerpania každej dovolenky musí byť vždy dohodnutý medzi zamestnancom a zamestnávateľom. Zákony týkajúce sa dovoleniek sa zakladajú na princípe, že aspoň jedna časť dovolenky musí byť poskytnutá najmenej v dĺžke jedného týždňa (na odpočinok). Zamestnávateľ musí vopred vyplatiť náhradu mzdy za dovolenku najneskôr do začiatku dňa čerpania dovolenky. Ak by zamestnanec počas dovolenky ochorel na viac ako tri kalendárne dni, potom sa tieto dni nezapočítajú ako dovolenka.

Skončenie pracovného pomeru

Skončenie pracovného pomeru v skúšobnej dobe

V skúšobnej dobe môže tak zamestnávateľ, ako aj zamestnanec skončiť pracovný pomer kedykoľvek bez potreby uplatnenia výpovede a bez uvedenia dôvodu. Zamestnanec je oprávnený na náhradu mzdy počas doby svojho zamestnania. Skúšobná doba musí byť dohodnutá na jeden mesiac.

Skončenie pracovného pomeru dohodnutého na určitú dobu

Pracovný pomer sa skončí automaticky uplynutím tejto doby.

Skončenie pracovného pomeru dohodou

Tak pri uzatváraní pracovných zmlúv, ako aj pri ich skončení, zmluvné strany sú slobodné pri svojom rozhodovaní. Základnou podmienkou pre skončenie pracovného pomeru dohodou je vzájomný súhlas so skončením pracovného pomeru medzi zamestnancom a zamestnávateľom. Pri skončení pracovného pomeru dohodou nie je žiadna výpovedná doba a pracovný pomer sa skončí dohodnutým dňom.

Skončenie pracovného pomeru výpoveďou

Všetci zamestnanci, ktorí majú pracovnú zmluvu alebo pracovnú kartu (*Dienstzettel*), sú právne chránení, napríklad ustanovením výpovedných dôb a období, v ktorom musí byť výpoveď uplatnená.

Výpoveď daná zamestnávateľom:

U zamestnancov odmeňovaných platom: výpovedná doba je najmenej 6 týždňov (na konci každého kvartálu, pokiaľ nie je inak špecifikovaná v pracovnej zmluve alebo kolektívnej zmluve).

U zamestnancov odmeňovaných mzdou: 2 týždne v súlade s Občianskym zákonníkom (*Allgemeines Bürgerliches Gesetzbuch - ABGB*) - vo väčšine prípadov dlhšie výpovedné doby sú dohodnuté prostredníctvom kolektívneho vyjednávania alebo vnútro podnikových zmlúv, hoci v niektorých prípadoch sú zavedené kratšie výpovedné doby.

Výpoveď daná zamestnancom:

U zamestnancov odmeňovaných platom: výpovedná doba je jeden mesiac (v posledný deň mesiaca).

U zamestnancov odmeňovaných mzdou: 2 týždne (ABGB).

V prípade skončenia pracovného pomeru výpoveďou zo strany zamestnanca, vzniknuté nároky, ako napríklad dovolenka a vianočné prémie sú zachované (aliquotné platby). Zamestnanci taktiež dostávajú odstúpené.

Skončenie pracovného pomeru prepustením

Prepustením skončí pracovný pomer s okamžitým účinkom. Pre prepustenie však musí existovať riadny dôvod.

Vzdanie sa funkcie

Vzdaním sa funkcie taktiež končí pracovný pomer s okamžitým účinkom. Väčšina odstúpení je výsledkom hrubého porušenia povinnosti zamestnávateľov. Ak je odstúpenie oprávnené, zamestnancom sa zachovávajú všetky vzniknuté nároky ako pri skončení pracovného pomeru výpoveďou.

Pri skončení pracovného pomeru je zamestnanec oprávnený získať svoje pracovné dokumenty a vyplatenie nepoukázaných mzdových nárokov.

Pracovnými dokumentmi sú:

- pracovné osvedčenie,
- odhláška z fondu zdravotného poistenia,
- potvrdenie o zamestnaní,
- výplatná páska (L16),
- pracovný posudok.

Zákony regulujúce zamestnávanie žien

Rakúske pracovné právo zaraďuje ženy pod osobitnú ochranu. Zákon o zákaze nočnej práce žien (*Frauennachtarbeitsgesetz*) špeciálne zakazuje zamestnávanie žien v noci. Sú v ňom však početné výnimky, napríklad pre ženy pracujúce v zdravotníctve (lekárky, zdravotné sestry) a ženy pracujúce v zásobovaní.

Zákon o ochrane zamestnancov (*Arbeitnehmerschutzgesetz*) zaväzuje zamestnávateľov, aby ženy nezamestnávali prácami, ktoré sú pre ne fyzicky neprimerané alebo škodia ich organizmu.

Tehotným ženám a mladým matkám (najmä dojčiacim ženám) je daná príslušná ochrana. Nesmú byť zamestnávané ťažkou fyzickou prácou alebo iným druhom práce spôsobujúcim im nebezpečenstvo. Taktiež sa ženám zakazuje pracovať dlhšie ako ustanovuje bežný pracovný čas (napríklad pracovný čas, ktorý prekračuje zákonom stanovený alebo zmluvne dohodnutý pracovný čas).

Ochranná doba pre budúce matky (*Mutterschutz*) sa bežne začína osem týždňov pred očakávaným pôrodom a končí 8 až 16 týždňov po pôrode. V priebehu tohto obdobia žena nesmie byť zamestnaná. Pracovný pomer trvá naďalej, napríklad budúca matka dostáva týždennú mzdu. Počas ochrannej doby a nasledujúcej doby materskej dovolenky (*Karenzzeit*) sa žena môže stať nadbytočnou len vo výnimočných prípadoch (napríklad uzatvorenie miesta výkonu práce) a so súhlasom súdu.

Keď sa ochranná doba skončí, zamestnané matky sú oprávnené na dávku rodičovskej dovolenky (*Kinderbetreuungsgeld*). Dávka rodičovskej dovolenky (KBG) sa vypláca všetkým deťom (vrátane nevlastných a adoptívnych detí), ktoré sa narodili po 1. januári 2002. Rodičovská dávka (KBG) sa taktiež vypláca kategóriám, ktoré neboli zamestnané alebo neplatili príspevky do sociálneho poistenia. Toto zahŕňa ženy v domácnosti alebo mužov v domácnosti, študentov, samostatne zárobkovo činné osoby, farmárov, pracovníkov s minimálnym príjmom a nezávislých podnikateľov. Žiadosti na dávku rodičovskej dovolenky sú k dispozícii v príslušnej zdravotnej poisťovni. Dávka je vo výške 14,53 Eur za deň alebo 436,- Eur za mesiac. Nárok na rodičovskú dávku trvá, pokiaľ dieťa nedovŕši 30 mesiacov veku. Ak obaja rodičia požiadajú o dávku striedavo, dávka môže byť vyplácaná do 36 mesiacov. (Otec a matka môžu počas obdobia nároku na dávku požiadať o zmenu dvakrát, napríklad dávka môže byť rozdelená do troch častí, ale každá časť musí byť aspoň v trvaní troch mesiacov.)

Upozornenie: Dávka môže byť vyplácaná iba na jedno dieťa a v prípade viacnásobného pôrodu bude vyplácaná len jedna dávka.

Zamestnávateľia sú povinní zabezpečiť, aby zásadu rovnakého zaobchádzania medzi mužmi a ženami ustanovenú v ústave a v zákone o rovnakom zaobchádzaní (*Gleichbehandlungsgesetz*), presadzovali vo vlastných firmách. Podstatou uvedeného zákona je klauzula rovnakého zaobchádzania v spojení s prístupom k zamestnaniu, napríklad so ženami sa nesmie zaobchádzať horšie ako s mužmi na základe ich pohlavia. Sexuálne obťažovanie žien na pracoviskách by sa malo taktiež považovať za formu priamej diskriminácie podľa pohlavia.

Ošetrovanie člena rodiny

Ak zamestnaná osoba potrebuje zostať doma za účelom poskytnutia nevyhnutnej starostlivosti blízkej osobe žijúcej v spoločnej domácnosti, zákon túto prekážku uznáva ako zákonný dôvod na ospravedlnenie neprítomnosti zamestnanca v práci. Zamestnanec je taktiež oprávnený získať náhradu mzdy počas obdobia starostlivosti o rodinných príslušníkov. Deti môžu taktiež byť uvoľnené zo školy, aby sa postarali o rodinného príslušníka, ak v domácnosti nežije žiadna iná osoba, ktorá môže vykonať túto úlohu. Náhrada mzdy sa vypláca najviac dva týždne v kalendárnom roku.

5. Dane

5.1 Základy rakúskeho daňového systému

a) Daň z príjmu (*Einkommenssteuer*)

Dani z príjmu podliehajú fyzické osoby. Počíta sa a odvádza samostatne pre každú osobu, ktorá má daňové príjmy (nedochádza tu napr. k spoločnému zdaneniu manželov). Pri zdanení sa berú do úvahy osobné pomery platiteľa dane (rodinný stav a pod.).

Základom dane pre daň z príjmu podnikateľa – fyzickej osoby, ktorý nemá iné príjmy, je jeho zisk z prevádzky živnosti znížený o odpočítateľné položky. V prípade, že fyzická osoba dosiahla z podnikateľskej činnosti stratu, ale súčasne mala iné príjmy zo závislej činnosti, počíta sa základ dane pre daň príjmu zo súčtu oboch položiek. Na základe toho by mala daná fyzická osoba preplatoť dane zo mzdy, ktorú priebežne odvádzala z príjmov zo závislej činnosti.

Preddavky pre daň z príjmu sa odvádzajú štvrtročne, a to: 15. 2., 15. 5., 15. 8. a 15. 11. Ročné daňové priznanie dane z príjmu sa podáva do 31. 3. nasledujúceho roku.

Daňová reforma z roku 2005 priniesla výrazné zmeny a zjednodušenia. Nová priemerná daňová tarifa umožňuje každému platiteľovi daní jednoduchý výpočet daňového plnenia a udáva priemernú daňovú záťaž.

V roku založenia sa odvádzajú zálohové platby na základe predpokladaných ziskov. Hranica daňovej povinnosti je 10 000,– Eur.

Daň z príjmu činí ročne

Pri príjme v Eur	Daň v Eur	Daňová sadzba
do 10 000,–	0	0 %
pri 25 000,–	5 750,–	23 %
pri 51 000,–	17 085,–	33,5 %
nad 51 000,–		50 % (hraničná daňová sadzba)

„Bleskový vzorec“ s prihladením na priemerné daňové sadzby:

Príjem v Eur	Daň z príjmu v Eur
do 10 000,–	0
nad 10 000,– do 25 000,–	$(\text{príjem} - 10\,000, -) \times 38,333 \%$
nad 25 000,– do 51 000,–	$(\text{príjem} - 25\,000, -) \times 43,596 \%) + 5\,750, - \text{ Eur}$
nad 51 000,–	$(\text{príjem} - 51\,000, -) \times 50 \%) + 17\,085, - \text{ Eur}$

Malé podniky fyzických osôb, ktoré v mnohých prípadoch podnikajú popri zamestnaní, majú v Rakúsku možnosť odvádzať paušálnu daň z príjmu, čo výrazne uľahčí ich plnenie daňových povinností voči štátu.

Pre uplatnenie paušálnej dane musia byť splnené nasledovné podmienky:

- vedenie účtovníctva formou výpočtu príjmov a výdavkov (možné u podniku jednotlivca).
- obrat v predchádzajúcom roku do 220 000,– Eur.

Po splnení týchto podmienok predstavuje výška daňového paušálu 12 % čistého obratu, t. j. max. 26 400,– Eur.

Osobitná výška daňového paušálu vo výške iba 6 % čistého obratu, t. j. max. 13 200,– Eur platí pre spisovateľov, prednášajúcich, správcov majetku, vychovávateľov, obchodných a technických poradcov.

b) Daň kapitálových spoločností (*Körperschaftsteuer*)

Dani kapitálových spoločností podliehajú právnické osoby na podobných princípoch ako fyzické osoby dani z príjmu. Právnickými osobami v Rakúsku sú súkromné spoločnosti (akciová spoločnosť, spoločnosť s ručením obmedzeným, združenie, družstvo) a verejnoprávne spoločnosti, ktoré vykonávajú podnikateľskú činnosť (zväz, kraj, obec, komora a pod.).

Sadzba dane kapitálových spoločností je od roku 2005 fixná vo výške 25 %.

Preddavky pre daň kapitálových spoločností sa odvádzajú štvrtťorčne, a to: 15. 2., 15. 5., 15. 8. a 15. 11. Ročné daňové priznanie dane kapitálových spoločností sa podáva do 31. 3. nasledujúceho roku.

Zákon o dani kapitálových spoločností určuje minimálnu výšku dane, ktorú musia odvádzať spoločnosti podliehajúce rakúskemu daňovému systému:

Právna forma	Minimálny odvod dane za kalendárny štvrt'rok v Eur	Minimálny odvod dane za kalendárny rok v Eur
Spoločnosť s ručením obmedzeným (5% zo základného imania, teda min. zo sumy 35 000,- Eur)	437,50	1 750,-
Akciová spoločnosť (5% zo základného imania, teda min. zo sumy 70 000,- Eur)	875,-	3 500,-
Úverové inštitúcie a poisťovne	1 363,-	5 452,-

Ročný minimálny predpis je potrebné platiť aj pri nízkych ziskoch alebo strate, v ziskových rokoch bude však započítaný. Osobitný znížený odvod dane 273,- Eur za kalendárny štvrt'rok resp. 1 092,- Eur za kalendárny rok platí v roku vzniku firmy.

V Rakúsku existuje tzv. zdanenie dividend. Zisk kapitálovej spoločnosti je najskôr zdanený daňou kapitálových spoločností vo výške 25 %. V prípade, že je zisk po zdanení rozdelený medzi spoločníkov, resp. akcionárov, podlieha opätovnému zdaneniu daňou kapitálových výnosov (*Kapitalertragssteuer*), ktorá je rovnako fixne stanovená na 25 %. V prípade, že je spoločníkom alebo akcionárom fyzická osoba, ktorej celkové príjmy podliehajú dani z príjmu s nižšou sadzbou ako je sadzba dane kapitálových výnosov, zdaňuje sa príslušný rozdelený zisk nižšou sadzbou. Celkové zdanenie príjmu spoločníka alebo akcionára je maximálne vo výške 43,75%.

Príklad:

Zisk	100 000,- Eur
Daň kapitálových spoločností 25 %	25 000,- Eur
Zisk po zdanení	75 000,- Eur
Daň kapitálových výnosov 25 %	18 750,- Eur
Rozdelený zisk po zdanení	56 250,- Eur

c) Daň z pridanej hodnoty (*Umsatzsteuer*)

Daň z pridanej hodnoty (*Mehrwertsteuer*) sa v Rakúsku nazýva tiež daňou z obratu (*Umsatzsteuer*).

Sadzby DPH sú v Rakúsku

- všeobecne 20 % z netto príjmu,
- pre niektoré druhy tovarov (napr. potraviny, knihy, noviny, nájomné, osobná doprava) 10 %,
- v špeciálnych prípadoch 12 % (napr. predaj vína od producenta).

Každý nový podnikateľ v Rakúsku má povinnosť registrovať sa v priebehu prvého mesiaca od založenia firmy na miestne príslušnom daňovom úrade so žiadosťou o daňové identifikačné číslo (*Steuernummer*). Daňový úrad prideliť aj identifikačné číslo pre daň z pridanej hodnoty (*Umsatzsteueridentifikationsnummer*), pričom je možné požiadať o jeho pridelenie hneď pri založení firmy alebo neskôr po vzniku daňovej povinnosti.

Daňová povinnosť platí pre subjekty, ktorých ročný obrat je vyšší ako 30 000,- Eur. Pri splnení zákonných požiadaviek majú títo podnikatelia nárok na odpočet DPH na vstupe, t. j. odpočet DPH, ktorú im fakturujú iné podnikateľské subjekty.

Malé podniky, ktorých čistý ročný obrat nepresiahne v kalendárnom roku sumu 30 000,- Eur, nie sú povinní byť platcami DPH. Pravidlo pre malých podnikateľov (*Kleinunternehmerregelung*) povoľuje prekročenie hraničnej sumy 30 000,- Eur jedenkrát za päť rokov maximálne o 15 %. Pri výpočte hraničnej sumy príjmov sa berie do úvahy príslušná sadzba DPH aj napriek tomu, že ju podnikateľ neodvádzal.

Príklad:

Podnikateľ dosiahol v roku 2007 príjmy v celkovej výške 34 400,- Eur, ktoré pochádzali z dvoch zdrojov:

Príjmy z podnikania ako samostatný grafik	30 000,- Eur
Príjmy z prenájmu bytu	4 400,- Eur
Spolu	34 400,- Eur

Príjmy z podnikania ako samostatný grafik sa podliehajú sadzbe DPH 20 %, príjmy z prenájmu bytu podliehajú sadzbe DPH 10%. Čistý obrat, ktorý je

smerodajný pre posúdenie dosiahnutia daňovej povinnosti, sa vypočíta nasledovne:

Príjmy z podnikania	30 000,– Eur / 1,2 = 25 000,– Eur
Príjmy z prenájmu	4 400,– Eur / 1,1 = 4 000,– Eur
Spolu	29 000,– Eur

Záver: Podnikateľ neprekročil hranicu čistého obratu 30 000,– Eur a tým pádom nie je povinný stať sa platcom DPH.

Poznámka: Aj v prípade, že podnikateľ nedosiahol potrebnú hranicu príjmov a teda nie je povinným platcom DPH, môže sa ním stať dobrovoľne. Platcom DPH sa stane podaním žiadosti (*Antrag auf Regelbesteuerung*). Táto žiadosť je však záväzná na nasledujúcich 5 kalendárnych rokov, počas ktorých podlieha podnikateľ štandardným pravidlám odvádzania DPH. Po uplynutí piatich rokov je možný návrat do režimu malého podniku – neplatcu DPH.

Daň z pridanej hodnoty si musia podnikatelia vypočítavať sami za každé vopred stanovené obdobie (kalendárny mesiac, kalendárny rok). Rozdiel z DPH (z vlastných dodávok a služieb) a odpočítateľnej DPH na vstupe (DPH z prijatých tovarov a služieb) je buď platobné bremeno alebo dobropis.

Platobné bremeno z DPH musí byť odvedené do 15. druhého nasledujúceho mesiaca (napr. platobné bremeno za september 2007 je splatné do 15. novembra 2007). Väčšie podniky (od obratu 100 000,– Eur v predošlom roku) musia okrem toho odovzdať predbežnú prihlášku k DPH. Oznámenie predbežnej prihlášky k DPH je potrebné aj vtedy, keď došlo k prebytku DPH na vstupe (dobropis).

V Rakúsku existujú dva typy oslobodenia od DPH:

- riadne oslobodenie (*echte Befreiung*) – realizované obraty DPH síce podliehajú, ale DPH sa neodvádza (napr. export do tretích krajín)
- nepravé oslobodenie (*unechte Befreiung*) – realizované obraty DPH vôbec nepodliehajú (napr. poistenie, prenájom obchodných priestorov, zubná technika, zdravotnícke služby)

d) Ďalšie zdanenie podnikateľov

Odvody zo mzdy (Lohnabgaben)

Zákonné mzdové vedľajšie náklady činia cca 30 – 32 % z hrubej mzdy a musia byť prevedené finančnému úradu, oblastnej zdravotnej poisťovni a obci. Výšku poplatkov si vypočíta podnikateľský subjekt z vyúčtovania mzdy a je potrebné ich odviesť do 15. dňa nasledujúceho mesiaca. Problematika dane zo mzdy je veľmi komplexnou a komplikovanou témou, ktorá presahuje rámec tejto publikácie.

UPOZORNENIE:

Problematika daní je veľmi rozsiahlou agendou, ktorá v niektorých detailoch sa môže často meniť. Odporúčame Vám, aby ste sa nespoliehali len na písané informácie alebo znalosti iných, ale pre každý prípad sa radili s odborným daňovým poradcom. Je to síce niekedy spojené s finančným nákladom, ten je ale určite menší ako následky a nepríjemnosti spôsobené neznalosťou zákona a aktuálnych predpisov.

5.2 Zvláštnosti pre slovenských podnikateľov

a) Domáce predpisy na zdanenie podnikateľskej činnosti v zahraničí

Základnými slovenskými legislatívnymi normami týkajúcimi sa zdanenia podnikateľskej činnosti v zahraničí sú zákon o dani z príjmu č. 595/2003 Z. z. v zmysle neskorších predpisov, zákon o dani z pridanej hodnoty č. 222/2004 Z. z. v zmysle neskorších predpisov a Zmluva medzi Československou socialistickou republikou a Rakúskou republikou o zamedzení dvojakého zdanenia v odbore daní z príjmu a z majetku č. 48/1979 Z. z. Ustanovenia týchto noriem sú rozobraté v príslušných častiach tejto publikácie.

b) Zmluva o zamedzení dvojitého zdanenia

Slovenská republika má zmluvu o zamedzení dvojitého zdanenia s Rakúskou republikou platnú od 12. 2. 1979 (pôvodný názov je Zmluva medzi Československou socialistickou republikou a Rakúskou republikou o zamedzení dvojitého zdanenia v odbore daní z príjmu a z majetku). Zmluva medzi Slovenskou republikou a Rakúskom o zamedzení dvojitého zdanenia vychádza z modelovej zmluvy Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD). Implikácie tejto zmluvy sú nasledovné:

Ak je fyzická alebo právnická osoba považovaná na území Slovenskej republiky za daňovníka s neobmedzenou daňovou povinnosťou, potom má na území Slovenskej republiky neobmedzenú daňovú povinnosť a bude zdanená zo všetkých svojich príjmov, čiže z príjmov dosiahnutých zo zdrojov na území Slovenskej republiky a aj z príjmov dosiahnutých zo zdrojov v zahraničí, teda v tomto prípade v Rakúsku (s ohľadom na predmet dane a oslobodenia, ktoré zákon ustanovuje).

Ak fyzická alebo právnická osoba nie je považovaná na území Slovenskej republiky za daňovníka s neobmedzenou daňovou povinnosťou, ale je považovaná za daňovníka s obmedzenou daňovou povinnosťou, potom má daňovú povinnosť na území Slovenskej republiky obmedzenú, čo znamená, že bude zdaňovaná na území Slovenskej republiky len z príjmov dosiahnutých zo zdrojov v Slovenskej republike. Zdroj príjmov pre daňovníkov s obmedzenou daňovou povinnosťou Slovenskej republiky je vymedzený v ustanovení § 16 zákona o dani z príjmov.

Vecný rozsah zmluvy je ustanovený v článku 2 zmluvy a ide o daň z príjmov a z majetku, ukladanú v mene každého zo zmluvných štátov bez ohľadu na spôsob vyberania dane. Zmluva sa vzťahuje aj na všetky dane rovnakého alebo v podstate podobného druhu, ktoré sa budú ukladať po dni podpisu zmluvy popri súčasných daniach alebo namiesto nich. Pred posúdením ako zdaňovať príjem je potrebné správne uvedený príjem zaradiť k jednotlivým článkom zmluvy, ktoré prisudzujú právo niektorému zo zmluvných štátov na zdanenie uvedeného príjmu.

Vo väčšine krajín Európskej únie sa pri určení daňovej rezidencie fyzickej osoby uplatňuje pravidlo 183 dní. Znamená to, že ak sa osoba zdržiava v danej krajine 183 a viac dní, či už v kalendárnom alebo finančnom roku, stáva sa daňovým rezidentom tejto krajiny, kde je aj zdaňovaná zo svojich celosvetových príjmov. V niektorých prípadoch môže zamestnanec podliehať zdaneniu v zahraničí, aj keď strávil v zahraničí menej ako 183 dní v kalen-

dárnom alebo finančnom roku. Tento prípad môže nastať napríklad vtedy, ak zamestnanec:

- strávil v tejto krajine viac ako 183 dní v akoľvek dvanásťmesačnom období; alebo
- náklady súvisiace so zamestnaním znáša zahraničný zamestnávateľ (priamo alebo nepriamo) a prácu vykonáva na základe pokynov zahraničnej spoločnosti; alebo
- slovenský zamestnávateľ má v tejto krajine stálu prevádzkareň.

Ak je však zamestnanec vyslaný do zahraničia na relatívne krátke obdobie, resp. má na Slovensku trvalý pobyt a stredisko životných záujmov, zvyčajne je zdaňovaný zo svojich celosvetových príjmov na Slovensku (vrátane príjmov, ktoré podliehajú zdaneniu v zahraničí). V prípade, keď je jedna a tá istá osoba daňovým rezidentom v dvoch krajinách podľa daňových predpisov týchto krajín, uplatní sa zmluva o zamedzení dvojitého zdanenia, podpísaná medzi Slovenskou republikou a danou krajinou, podľa ktorej sa určí daňová rezidencia (domicil) len v jednej z týchto krajín.

V tej krajine, kde je jeho daňová rezidencia určená podľa zmluvy o zamedzení dvojitého zdanenia, podá zamestnanec daňové priznanie z celosvetových príjmov a v tej druhej krajine prizná a zdaní príjmy zo zdrojov v tejto druhej krajine. Je potrebné si uvedomiť, že príjmy zo závislej činnosti majú zdroj zvyčajne v tej krajine, kde sa práca fyzicky vykonáva, a to bez ohľadu na to, kde je príjem vyplácaný.

Dvojitému zdaneniu sa predídde tým, že zamestnanec podá daňové priznanie v krajine, kde je daňovým rezidentom a uplatní si v ňom metódu uvedenú v príslušnej zmluve o zamedzení dvojitého zdanenia (započítanie zahraničnej dane alebo vyňatie príjmov zdanených v zahraničí). Pre Rakúsko sa uplatňuje metóda vyňatia príjmov zdanených v zahraničí, čo znamená, že zahraničný príjem sa uvedie v celkovom príjme v daňovom priznaní, ale na Slovensku po zaplatení daní a odvodov v Rakúsku žiadne ďalšie daňové a odvodové povinnosti nevznikajú.

Slovenské daňové zákony umožňujú slovenskému zamestnávateľovi, aby nezrážal preddavky na daň z príjmov vyslanému zamestnancovi, ak je jeho príjem zo závislej činnosti preukázateľne zdanený v hostiteľskej krajine. Preto je na zamestnávateľovi a zamestnancovi, aby sa dohodli, kto a akým spôsobom zaplatí daňovú povinnosť, ktorá vznikla v zahraničí. Niekedy to môže byť, v závislosti od predpisov tej ktorej krajiny, povinnosťou zamestnávateľa a inokedy samotného vyslaného zamestnanca. Zvyčajne pri

riešení týchto daňových otázok ponúkne zamestnávateľ zamestnancovi pomoc daňového poradcu.

Kvôli týmto pravidlám musí slovenský zamestnávateľ zvážiť, ako bude riešiť otázku zdaňovania svojich zamestnancov v zahraničí. Zvyčajne si tieto riešenia zamestnávateľ upraví vo vlastných interných pravidlách pre vysielanie zamestnancov. V prípade, že slovenská spoločnosť je súčasťou nadnárodnej alebo celosvetovej firmy, ktorá už má vypracované zásady vysielania pracovníkov, je potrebné tieto posúdiť a upraviť tak, aby splňali podmienky slovenskej legislatívy.

c) DPH z pohľadu slovenského podnikateľa

Do slovenskej zákonnej úpravy dane z pridanej hodnoty boli k 1. máju 2004 premietnuté všetky pravidlá povinné pre členské štáty EÚ, ktoré sú obsiahnuté v desiatkach smerníc Európskej únie upravujúcich uplatňovanie DPH.

Pohyb tovaru v rámci európskeho priestoru sa namiesto dovozu a vývozu označuje pojmami nadobudnutie a dodanie tovaru. Pre účely dane z pridanej hodnoty sa pod pojmom tovar rozumie akýkoľvek hmotný hnuťelný aj nehnuteľný majetok vrátane elektriny, plynu, vody, tepla, chladu, bankoviek a mincí na zberateľské účely ako aj stavba alebo jej časti. Dodaním služby je každé plnenie, ktoré nie je dodaním tovaru.

Pri obchodnom styku v rámci EÚ sa DPH vo všeobecnosti odvádza v krajine dodania. Vývoz tovaru zo Slovenska a jeho dovoz do Rakúska medzi osobami registrovanými pre DPH sa posudzuje nasledovne:

- z hľadiska Slovenska ako dodanie tovaru do iného členského štátu, tzv. intrakomunitárne dodanie tovaru, ktoré je za určitých podmienok oslobodené od dane,
- z hľadiska Rakúska ako nadobudnutie tovaru z iného členského štátu, tzv. intrakomunitárne nadobudnutie tovaru, ktoré je predmetom dane.

Nadobudnutie tovaru znamená, že osoba nadobudne právo disponovať ako vlastníč s hnuťelným hmotným majetkom, ktorý je odoslaný alebo prepravený z jedného členského štátu do iného členského štátu osobe nadobúdajúcej tento majetok. Nadobudnutie tovaru nastáva, ak dochádza k fyzickému premiestneniu tovaru od predávajúceho z jedného členského štátu ku kupujúcemu - nadobúdateľovi tovaru do iného členského štátu.

Pri premiestňovaní tovaru medzi dvoma členskými štátmi je predmetom dane aj prípad, ak firma, ktorá má sídlo v jednom členskom štáte, premiestni svoj majetok, napr. zásoby hotových výrobkov, do iného členského štátu, napr. za tým účelom, aby tam tieto výroby ďalej predávala iným firmám. Pre takéto premiestnenie vlastného majetku firmy z jedného členského štátu do iného členského štátu platí v určitých prípadoch výnimka, keď premiestnenie tovaru nepodlieha DPH. Ide napr. o prípady premiestnenia hnuťelného hmotného majetku firmy do iného členského štátu na účely jeho dočasného použitia na výkon činnosti v inom členskom štáte.

Pred vstupom SR do EÚ vydali slovenské daňové úrady platiteľom DPH nové osvedčenia o registrácii pre DPH, ktoré platia od 1. mája 2004. Nové identifikačné číslo pre DPH obsahuje prefix SK, z čoho je jednoznačne zrejmé, že ide o osobu, ktorá je registrovaná pre DPH v SR. Toto identifikačné číslo používajú platitelia dane pri obchodovaní v rámci jednotného trhu EÚ.

Pre slovenského dodávateľa tovaru alebo služby je veľmi dôležité vedieť vopred, či kupujúci je skutočne registrovaný pre DPH v inom členskom štáte. Ak by sa totiž dodávka tovaru uskutočnila bez slovenskej DPH a následne sa zistí, že kupujúci nie je registrovaný pre daň z pridanej hodnoty v inom členskom štáte, je dodávateľ povinný odvieť DPH na Slovensku. Overiť identifikačné čísla pre DPH podnikateľského subjektu v ktorejkoľvek členskej krajine EÚ je možné na stránke Daňového riaditeľstva SR www.drsr.sk alebo na telefónnom čísle 048/4131234.

Z praktického hľadiska prebieha dodanie tovarov a služieb nasledovne:

Dodávka tovaru súkromným osobám v Rakúsku

V prípade, že slovenský podnikateľský subjekt, ktorý je platiteľom DPH v SR, dodáva tovar za úhradu súkromnej osobe v Rakúsku, pripočíta k cene tovaru a vyčíslí na faktúre DPH podľa predpisov platných v Slovenskej republike. Pokiaľ je dodávateľom tovaru slovenský podnikateľský subjekt, ktorý nie je platiteľom DPH, cena tovaru sa o daň z pridanej hodnoty nenavýšuje.

Dodávka tovaru podnikateľským subjektom v Rakúsku

V prípade, že slovenský podnikateľský subjekt, ktorý je platiteľom DPH v SR, dodáva tovar za úhradu podnikateľskému subjektu v Rakúsku, ktorý je platiteľom DPH v Rakúsku, je táto dodávka oslobodená od dane, t.j. cena tovaru na faktúre je vyčíslená bez DPH. Dodávateľ si môže uplatniť oslobodenie od dane len za predpokladu, že tovar bol fyzicky naozaj prepravený do Rakúska, t.j. tovar naozaj fyzicky opustil územie SR. Toto dodávateľ preukáže prepravnými dokladmi, písomným vyhlásením odberateľa o prijatí tovaru, resp. písomným potvrdením odberateľa, že tento

tovar prepravil do Rakúska. V opačnom prípade musí slovenský podnikateľský subjekt, ktorý je platiteľom DPH, pripočítať k cene tovaru a vyčísliť na faktúre DPH.

Dodanie tovaru do Rakúska preukazuje slovenský podnikateľský subjekt, ktorý je platiteľom DPH, tiež kópiou faktúry. Táto okrem bežných náležitostí musí obsahovať identifikačné číslo pre DPH predávajúceho, identifikačné číslo pre DPH kupujúceho a odkaz na §43 zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty, podľa ktorého predávajúci uplatňuje oslobodenie od DPH. Rakúsky podnikateľský subjekt následne odvedie DPH podľa predpisov platných v Rakúsku.

V prípade, že slovenský podnikateľský subjekt, ktorý je platiteľom DPH v SR, dodáva tovar za úhradu podnikateľskému subjektu v Rakúsku, ktorý nie je platiteľom DPH, pripočíta k cene tovaru a vyčísli na faktúre DPH podľa predpisov platných v Slovenskej republike.

Pokiaľ je dodávateľom tovaru slovenský podnikateľský subjekt, ktorý nie je platiteľom DPH, cena tovaru sa o daň z pridanej hodnoty nenavýšuje a DPH sa pri dodaní neuplatňuje.

Dodávka služieb rakúskemu podnikateľskému subjektu na území SR

V prípade, že slovenský podnikateľský subjekt, ktorý je platiteľom DPH v SR, dodáva na území Slovenska službu za úhradu (napr. ubytovanie alebo parkovanie na Slovensku) rakúskemu podnikateľskému subjektu, cena služby na faktúre je vyčíslená vrátane DPH podľa slovenskej legislatívy. Rakúsky subjekt, ktorý je platiteľom DPH v Rakúsku, si následne môže uplatniť nárok na vrátenie DPH voči Daňovému úradu Bratislava I za podmienok ustanovených v slovenskom zákone o DPH.

Pokiaľ je dodávateľom služby slovenský podnikateľský subjekt, ktorý nie je platiteľom DPH, alebo ide o službu oslobodenú od DPH, cena služby sa o daň z pridanej hodnoty nenavýšuje.

Poznámka: Od DPH sú na Slovensku oslobodené tieto služby: poštové služby, zdravotná starostlivosť, služby sociálnej pomoci, výchovné služby a vzdelávacie služby, služby dodávané členom, služby súvisiace so športom alebo telesnou výchovou, kultúrne služby, zhromažďovanie finančných prostriedkov, služby verejnoprávnej televízie a verejnoprávneho rozhlasu, poisťovacie služby, dodanie a nájom nehnuteľnosti, finančné služby, predaj poštových cenín a kolkov, prevádzkovanie lotérií a iných podobných hier a doprava osôb na území SR, ak ide o dopravu z tuzemska do zahraničia alebo naopak alebo ide o dopravu, ktorá sa začala alebo končí v inom členskom štáte Európskej únie alebo v treťom štáte.. Pri dodržaní podmienok stanovených zákonom č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty nepodliehajú uvedené služby DPH.

Dodávka služieb rakúskemu podnikateľskému subjektu na území Rakúska

V prípade, že slovenský podnikateľský subjekt, ktorý je platiteľom DPH v SR, dodáva na území Rakúska službu za úhradu rakúskemu podnikateľskému subjektu, cena služby na faktúre je uvedená bez DPH. Faktúra musí v takom prípade okrem štandardných náležitostí obsahovať aj odkaz na § 15 alebo § 16 zákona č. 222/2004 Z.z. o dani z pridanej hodnoty, podľa ktorého je miestom dania iný členský štát Európskej únie. Rakúsky podnikateľský subjekt, ktorý je platiteľom DPH v Rakúsku, následne odvedie DPH podľa predpisov platných v Rakúsku.

Uvedené platí pre tieto služby:

- a) reklamné služby,
- b) poradenské, inžinierske, technické, právne, účtovné, auditorské, prekladateľské, tlmočnicke a iné podobné služby vrátane služieb spracovania údajov a poskytovania informácií,
- c) bankové, finančné, poisťovacie a zaistovacie služby s výnimkou nájmu bezpečnostných schránok,
- d) prevod alebo postúpenie autorských a im príbuzných práv, poskytnutie práv na predmety priemyselného vlastníctva a poskytnutie podobných majetkovo využiteľných práv,
- e) pridelenie zamestnancov,
- f) nájom hnuťelného hmotného majetku s výnimkou nájmu dopravných prostriedkov, železničných vagónov a vozňov, prívosov a návesov,
- g) telekomunikačné služby,
- h) služby rozhlasového vysielania a televízneho vysielania,
- i) elektronicky dodávané služby,
- j) prenos emisných kvót pre skleníkové plyny,
- k) poskytnutie prístupu a prepravy alebo prenosu cez rozvodné systémy zemného plynu a elektriny a dodanie ostatných priamo súvisiacich služieb,
- l) sprostredkovanie služieb uvedených v písmenách a) až k) v mene a na účet inej osoby a
- m) prijatie záväzku zdržať sa vykonávania služieb uvedených v písmenách a) až k).

Rovnaké pravidlo platí aj pre tieto služby:

- a) služby vzťahujúce sa k nehnuteľnosti vrátane služieb realitných kancelárií, znalcov, architektov, a stavebného dozoru v prípade, že sa predmetná nehnuteľnosť nachádza na území Rakúska,
- b) kultúrne, umelecké, športové, vedecké, výchovné, vzdelávacie a zábavné služby vrátane ich organizovania v prípade, že sa tieto služby fyzicky vykonávajú v Rakúsku,

- c) služby, ktorými sú ocenenie hnuiteľného hmotného majetku a práce na hnuiteľnom hmotnom majetku v prípade, že sa tieto služby fyzicky vykonali v Rakúsku (napr. oprava stroja),
- d) prepravné služby tovaru medzi členskými štátmi Európskej únie poskytované slovenským prepravcom pre rakúskeho klienta a tiež rôzne doplnkové služby spojené s prepravou tovaru medzi členskými štátmi, ako napr. nakladanie, vykladanie, manipulácia a podobné súvisiace služby poskytované slovenským prepravcom pre rakúskeho klienta. Rovnako sa posudzuje aj sprostredkovanie týchto prepravných služieb a sprostredkovanie doplnkových služieb k preprave tovaru medzi členskými štátmi.

Pri ostatných službách poskytovaných slovenským podnikateľským subjektom rakúskemu podnikateľskému subjektu sa za miesto dodania služby pokladá sídlo dodávateľa služby, teda Slovenská republika. V tomto prípade vystaví slovenský podnikateľský subjekt, ktorý je platiteľom DPH v SR, rakúskemu podnikateľskému subjektu faktúru, na ktorej je cena služby je vyčíslená vrátane DPH podľa slovenskej legislatívy. Rakúsky subjekt, ktorý je platiteľom DPH v Rakúsku, si následne môže uplatniť nárok na vrátenie DPH voči Daňovému úradu Bratislava I za podmienok ustanovených v slovenskom zákone o DPH.

Pokiaľ je dodávateľom služby slovenský podnikateľský subjekt, ktorý nie je platiteľom DPH, cena služby sa o daň z pridanej hodnoty nenavýšuje.

Upozornenie: Za určitých okolností môže slovenským podnikateľským subjektom vzniknúť povinnosť registrovať sa za platiteľa DPH v Rakúsku. Vo všeobecnosti možno povedať, že je to v prípade, ak slovenský podnikateľ začne v Rakúsku vykonávať činnosť, ktorá je predmetom dane.

Takýto prípad môže nastať, ak slovenský podnikateľ premiestni do Rakúska tovar a umiestni ho v sklade, odkiaľ ho bude postupne predávať (v momente presunu nemá konkrétneho odberateľa). V SR je tento presun tovaru považovaný za intrakomunitárne dodanie tovaru a v Rakúsku zase za intrakomunitárne nadobudnutie tovaru, ktoré je predmetom dane. Preto sa slovenský podnikateľ musí registrovať v Rakúsku za platiteľa DPH.

Iným príkladom je, ak slovenský podnikateľ poskytuje niektoré služby, ktoré majú miesto dodania v Rakúsku, súkromným osobám - nepodnikateľom. Pri týchto službách dochádza k prenosu daňovej povinnosti na ich príjemcu. Ak však slovenský podnikateľský subjekt dodáva takéto služby súkromným osobám - nepodnikateľom, nemá daňovú povinnosť na koho prejsť. V tom prípade sa slovenský subjekt musí registrovať za platiteľa DPH v Rakúsku a odviesť DPH z takto poskytovaných služieb v Rakúsku sám.

Pokiaľ ale slovenský podnikateľský subjekt bude poskytovať súkromným osobám - nepodnikateľom služby uvedené v časti "Dodávka služieb rakúskemu podnikateľskému subjektu na území Rakúska" v bodoch a) až m), bude miestom dodania takýchto služieb SR, a teda bude tieto služby fakturovať so slovenskou DPH.

d) Problematika zúčtovacích cien

Medzinárodné zúčtovacie ceny sú definované ako ceny za cezhraničné dodávky tovarov alebo poskytovanie služieb medzi jednotlivými pobočkami v rámci jedného koncernu. Zúčtovacie ceny môžu rozložiť zisk koncernu medzi jeho jednotlivé časti v rôznych krajinách. Ak je výška zúčtovacích cien odlišná od bežných cien na trhu, ide o presun zisku z jednej krajiny do druhej, ktorý môže slúžiť viacerým cieľom:

- vyššie zúčtovacie ceny môžu zabezpečiť presun finančných prostriedkov do materskej spoločnosti alebo do inej koncernovej spoločnosti so zvýšenou potrebou investícií,
- vyššie zúčtovacie ceny môžu slúžiť na presun zisku do krajín s nižšou daňovou sadzbou, čo predstavuje z pohľadu daňových úradov neoprávnené presúvanie zisku.

Medzinárodná daňová legislatíva, predovšetkým v rámci OECD, stanovuje pre zúčtovacie ceny prísne obmedzenia. Smernica OECD hovorí, že plnenia medzi blízkymi podnikmi musia po zohľadnení prípadných obchodných osobitostí zodpovedať zásade porovnateľnosti s inými plneniami voči nezávislým podnikom.

Zásada porovnateľnosti sa vyhodnocuje na základe troch metód:

- Porovnanie interných cien v rámci koncernu s externými cenami.
- Metóda opätovného predaja – porovnanie kúpnej ceny, za ktorú dcérska spoločnosť koncernu daný tovar nadobudla a predajnej ceny voči nezávislému podniku, za ktorú daný tovar po následnom spracovaní predala.
- Metóda nárastu nákladov – porovnanie nárastu ceny s nárastom pridanej hodnoty.

Koncerny, ktoré nevyhovujú zásade porovnateľnosti, sa vystavujú riziku, že budú dvojito zdanené aj napriek existencii prípadných zmlúv o zamedzení dvojitého zdanenia.

Uvedené princípy sú zakomponované v daňovej legislatíve na Slovensku aj v Rakúsku.

6. Sociálne poistenie a ďalšie odvody zo mzdy

6.1 Sociálne poistenie a ďalšie odvody podnikateľov

Tento typ sociálneho poistenia na v Rakúsku nazýva *Pflichtversicherung nach dem Gewerblichen Sozialversicherungsgesetz (GSVG)*.

Okruh osôb:

- podnikatelia jednotlivci so živnostenským oprávnením
- všetci spoločníci OG so živnostenským oprávnením
- komplementári KG so živnostenským oprávnením
- spoločníci s. r. o. so živnostenským oprávnením, ktorí vykonávajú funkciu konateľa za predpokladu, že nie sú zároveň zamestnanci

Uvedení podnikatelia so živnostenským listom sú povinní odvádzať dávky dôchodkového poistenia, zdravotného poistenia a úrazového poistenia v nasledovnej výške:

Dôchodkové poistenie	15,5 %
Zdravotné poistenie	9,1 %
Spolu	24,6 %

Úrazové poistenie je vo výške 7,48 Eur mesačne nezávisle od sumy vymeriavacieho základu.

Maximálna výška vymeriavacieho základu, z ktorej sa počítajú odvody sociálneho poistenia, je 4 480,– Eur mesačne.

Za nových podnikateľov sa pokladajú novovzniknuté subjekty počas prvých troch rokov svojej existencie. Stávajú sa povinnými platiteľmi sociálnych dávok až po prekročení ročného obratu vo výške 6 453,36 Eur (v prípade, že počas kalendárneho roku mali príjmy z inej činnosti – napr. zo závislej činnosti, táto hranica sa znižuje na 4 093,92 Eur).

6.2 Sociálne poistenie a ďalšie odvody zamestnancov

Tento typ sociálneho poistenia na v Rakúsku nazýva *Pflichtversicherung nach dem Allgemeinen Sozialversicherungsgesetz (ASVG)*.

Zamestnávateľia sú povinní do 7 dní od začiatku pracovného pomeru prihlásiť zamestnancov do zdravotnej poisťovne (*Krankenkasse*). Toto prihlásenie zároveň slúži pre účely úrazového a dôchodkového poistenia.

V roku 2007 boli v platnosti nasledovné sadzby odvodov poistného:

Robotníci

Položka	Zamestnanec	Zamestnávateľ	Spolu
Zdravotné poistenie	3,95 %	3,55 %	7,50 %
Úrazové poistenie	0 %	1,40 %	1,40 %
Dôchodkové poistenie	10,25 %	12,55 %	22,80 %
Poistenie nezamestnanosti	3,00 %	3,70 %	6,70 %
Odvod na podporu bytovej výstavby	0,50 %	0,50 %	1,00 %
Odvod do komory zamestnancov	0,50 %	0 %	0,50 %
Spolu	18,20 %	21,70 %	39,90 %

Úradníci

Položka	Zamestnanec	Zamestnávateľ	Spolu
Zdravotné poistenie	3,75 %	3,75 %	7,50 %
Úrazové poistenie	0 %	1,40 %	1,40 %
Dôchodkové poistenie	10,25 %	12,55 %	22,80 %
Poistenie nezamestnanosti	3,00 %	3,70 %	6,70 %
Odvod na podporu bytovej výstavby	0,50 %	0,50 %	1,00 %
Odvod do komory zamestnancov	0,50 %	0 %	0,50 %
Spolu	18,00 %	21,90 %	39,90 %

Pre účely odvodov sociálneho poistenia bol stanovený maximálny vymeriavací základ, ktorý predstavoval v roku 2007 hrubý mesačný príjem 3 840,- Eur.

6.3 Medzištátne aspekty

Nariadenie Rady (EHS) č. 1408/71

Najvýznamnejšou medzinárodnou právnou normou, ktorá reguluje sociálne zabezpečenie, je Nariadenie Rady (EHS) č. 1408/71 o uplatňovaní systémov sociálneho zabezpečenia na zamestnané osoby, samostatne zárobkovo činné osoby a členov ich rodín pohybujúcich sa v rámci Spoločenstva.

Cieľom koordinačných nariadení EÚ je zabezpečiť, aby uplatňovanie rôznych vnútroštátnych systémov sociálneho zabezpečenia negatívne nepostihlo osoby, ktoré si uplatňujú svoje právo na voľný pohyb. Z toho dôvodu tieto koordinačné nariadenia (Nariadenie Rady (EHS) č. 1408/71 o uplatňovaní systémov sociálneho zabezpečenia na zamestnané osoby, samostatne zárobkovo činné osoby a členov ich rodín, pohybujúcich sa v rámci spoločenstva a Nariadenie (EHS) č. 574/72 ustanovujúce postup vykonávania Nariadenia (EHS) č. 1408/71) ustanovujú určité spoločné pravidlá a zásady, ktorými sú:

- zásada rovnakého zaobchádzania, ktorá zaručuje, že osoba s pobytom na území členského štátu EÚ musí mať rovnaké práva a rovnaké povinnosti ako občania tohto členského štátu bez akýchkoľvek prejavov diskriminácie,
- zásada spočítavania období, ktorá znamená, že obdobia poistenia, zamestnania alebo bydliska, dosiahnuté podľa právnych predpisov jedného členského štátu, sa zohľadňujú v prípade potreby pre získanie nároku na dávky podľa právnych predpisov iného členského štátu,
- zásada exportovateľnosti dávok, podľa ktorej dávky získané podľa právnych predpisov niektorého členského štátu sa vyplácajú príjemcovi aj vtedy, ak má bydlisko v inom členskom štáte,
- zásada uplatniteľnosti jednej legislatívy, ktorá znamená ochranu pred platením príspevkov na sociálne zabezpečenie vo viacerých členských štátoch a určenie členského štátu, ktorého právne predpisy sa použijú; v zásade možno použiť právne predpisy len jedného členského štátu tak, aby osoba nepodliehala právnym predpisom dvoch alebo viacerých členských štátov naraz.

Koordináčné nariadenia sa vzťahujú na:

- osoby zamestnané alebo samostatne zárobkovo činné a na študentov, na ktorých sa vzťahujú alebo sa vzťahovali právne predpisy jedného alebo viacerých členských štátov a ktorí sú občanmi jedného z členských štátov alebo ktoré sú osobami bez štátnej príslušnosti alebo utečencami s bydliskom na území jedného z členských štátov, ako aj na členov ich rodín a pozostalých,
- pozostalých po zamestnaných alebo samostatne zárobkovo činných osobách a študentoch, na ktorých sa vzťahovali právne predpisy jedného alebo viacerých členských štátov bez ohľadu na štátnu príslušnosť takýchto osôb v prípade, keď sú ich pozostalí občanmi jedného z členských štátov alebo osobami bez štátnej príslušnosti alebo utečencami s bydliskom na území jedného z členských štátov,
- na štátnych úradníkov a osoby, ktoré sa za také považujú,
- na občanov tretích štátov za určitých podmienok.

Ďalšie kategórie osôb, na ktoré sa síce vzťahujú koordináčné nariadenia, ale postavenie ktorých upravujú osobitné ustanovenia:

- pracovníci z pohraničnej oblasti,
- sezónni pracovníci,
- vyslané osoby,
- námorníci,
- osoby zamestnané na diplomatických zastupiteľstvách a konzulárnych úradoch,
- obslužný personál Európskych spoločenstiev.

Pri koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia v rámci EÚ bola Sociálna poisťovňa určená ako príslušná inštitúcia, inštitúcia miesta bydliska alebo miesta pobytu, ako aj styčný orgán pre nasledovné druhy dávok:

- dávky v chorobe a dávky v materstve,
- dávky v invalidite,
- dávky v starobe,
- pozostalostné dávky,
- dávky v súvislosti s pracovnými úrazmi a chorobami z povolania,
- dávky v nezamestnanosti.

V zmysle nariadenia 1408/71 by sa príspevky na sociálne zabezpečenie mali primárne platiť v krajine, kde sa vykonáva práca. Ak ide o vyslanie zamestnanca do inej krajiny EÚ, ktoré spĺňa definíciu vyslania podľa

pravidiel EÚ pre účely sociálneho zabezpečenia, je možné platiť príspevky na sociálne zabezpečenie na Slovensku a nie v krajine vyslania. Ak sa príspevky na sociálne zabezpečenie platia v inej krajine EÚ, pre účely neskoršieho uplatnenia sociálnych dávok na Slovensku sa započíta obdobie výkonu práce a platenie príspevkov v tejto krajine k celkovému obdobiu prispievania do systému sociálneho zabezpečenia na Slovensku. Zamestnancovi môže po odpracovaní a platení príspevkov na sociálne zabezpečenia v tejto krajine po dobu dlhšiu ako jeden rok vzniknúť nárok na zahraničný dôchodok.

Sociálne poistenie slovenských pracovníkov alebo samostatne podnikajúcich občanov SR v Rakúsku

V zmysle článku 14 ods.1 písm. a) nariadenia č. 1408/71 sa na vyslaných slovenských zamestnancov, t. j. na osoby zamestnané na území Slovenskej republiky, ktoré zamestnávateľ vyslal na územie Rakúska dočasne vykonávať pre neho prácu, naďalej vzťahuje legislatíva Slovenskej republiky za predpokladu, že očakávané trvanie tejto práce neprekročí dobu 12 mesiacov a že daná osoba nie je vyslaná nahradiť inú osobu, ktorá skončila svoju dobu vyslania.

Článok 14a ods.1 písm. a) nariadenia č. 1408/71 upravuje vyslanie samostatne zárobkovo činných osôb (SZČO). V ich prípade platí rovnaká podmienka, že očakávané trvanie práce nesmie prekročiť 12 mesiacov. To znamená, že na vyslaného slovenského pracovníka sa vzťahuje legislatíva Slovenskej republiky, a to v oblasti zdravotného poistenia (vecné a peňažné dávky), sociálneho poistenia, ako aj v oblasti rodinných dávok.

Skutočnosť, že na vyslaného slovenského pracovníka sa bude aj naďalej vzťahovať legislatíva Slovenskej republiky a že naďalej bude podliehať slovenskému systému sociálneho zabezpečenia, sa potvrdzuje formulárom E 101 SK – Potvrdenie o uplatniteľnej legislatíve. Tento formulár sa vystavuje v prípadoch vyslania a v situáciách kedy sa posudzuje príslušnosť k právnym predpisom v zmysle nariadenia č. 1408/71. Fyzické osoby, ktorým bol formulár E 101 vystavený, sa preukazujú originálom tohto formulára inštitúciám sociálneho zabezpečenia a iným príslušným orgánom, na území Rakúska.

Formulár slúži ako potvrdenie o tom, že slovenský pracovník počas obdobia na ňom vyznačenom, podlieha slovenským právnym predpisom v oblasti sociálneho zabezpečenia, teda, že je na tomto území riadne sociálne poistený. Tento formulár je pre všetky členské štáty záväzný až do doby kým nie je zrušený alebo vyhlásený za neplatný.

V SR zamestnávateľ a zamestnanec podávajú spoločnú žiadosť o vystavenie formulára E 101 z dôvodu vyslania zamestnanca príslušnej pobočky Sociálnej poisťovne, ktorá vedie zamestnávateľa v registri zamestnávateľov. SZČO podáva žiadosť príslušnej pobočke Sociálnej poisťovne podľa miesta trvalého pobytu na území SR.

Formulár E 101 potvrdzuje, že vyslaný slovenský pracovník počas dočasného výkonu práce na území iného členského štátu EÚ aj naďalej podlieha právnym predpisom SR a teda nepodlieha právnym predpisom štátu, na území ktorého vykonáva činnosť, teda štátu zamestnania.

7. Praktické rady

7.1 Povolenie na pobyt

Pre občanov EÚ

Od 1. mája 2004 sú občania SR v zásade oslobodení od vízovej povinnosti a majú právo usadiť sa kdekoľvek na území Rakúska. Na pobyt v Rakúsku, či už prechodný alebo trvalý, nepotrebujú žiadne povolenie.

Právo usadiť sa kdekoľvek na území štátu však platí len vtedy, ak majú zabezpečenú obživu a uzavreli dostatočné nemocenské poistenie. V prípade, že tieto predpoklady nie sú splnené, je osoba oprávnená usadiť sa kdekoľvek na území štátu iba vtedy, keď

- predloží vyhlásenie zamestnávateľa o úmysle túto osobu zamestnať alebo potvrdenie o zamestnaní alebo
- môže doložiť, že vykonáva samostatne zárobkovú činnosť alebo
- hodnoverne preukáže, že existuje odôvodnený predpoklad na to, že v priebehu šiestich mesiacov začne vykonávať zárobkovú činnosť alebo
- môže dokladovať, že jej ako rodinnému príslušníkovi zabezpečí obživu občan EÚ.

Manželia a deti občanov SR majú právo usadiť sa na území Rakúska, ak sú takisto občanmi EÚ. Aj v ich prípade však musí byť zabezpečená obživa a uzavreté dostatočné nemocenské poistenie.

7.2 Prihlasovacia povinnosť bydliska

Každý, kto sa do Rakúska prisťahuje alebo sa v rámci Rakúska presťahuje alebo zmení miesto trvalého pobytu (*Hauptwohnsitz*), musí sa prihlásiť prostredníctvom prihlasovacieho lístku (*Meldezettel*) na príslušnom úrade. Príslušnými úradmi sú:

- v spolkových krajinách: prihlasovacia služba (*Meldeservice*) na obecných úradoch (*Gemeindeamt*),
- vo Viedni: prihlasovacia služba na magistrátnych obvodných úradoch (*Magistratisches Bezirksamt*).

Je možné mať viacero bydlísk, takže napríklad ak nastane zmena miesta trvalého pobytu, môže byť doterajšie miesto trvalého pobytu ponechané ako miesto vedľajšieho pobytu.

Lehoty:

- prihlásenie: do troch dní,
- odhlásenie: do troch dní pred alebo po presťahovaní.

Potrebné doklady:

- cestovný pas (*Reisepass*),
- prihlasovací lístok (*Meldezettel*).

Prihlásenie k pobytu, odhlásenie alebo nahlásenie zmeny pobytu je možné vykonať:

- osobne alebo
- prostredníctvom dôveryhodnej osoby (s originálmi dokladov osoby, ktorá je povinná registrovať sa, alebo s overenými kópiami týchto dokladov).

Prihlasovací lístok (*Meldezettel*) je žiadosť vo forme formulára, ktorá slúži prihlasovacím úradom (*Meldebehörde*) k zadaniu registračných údajov do Centrálného evidenčného registra (*Zentrales Melderegister - ZMR*).

Prihlasovací lístok je možné dostať:

- priamo na prihlasovacích úradoch,
- v niektorých trafikách,
- ako formulár prihlasovacieho lístku (*Meldezettel-Formular*) - (možno stiahnuť z internetu).

Prihlasovací lístok musí byť v prípade, ak ide o byt v hlavnom nájme (*Hauptmietwohnung*) podpísaný domovou správou, pri byte v podnájme (*Untermietwohnung*) ho musí podpísať hlavný nájomník a v prípade bytov v osobnom vlastníctve (*Eigentumswohnung*) alebo vlastných domov musí byť lístok podpísaný ich vlastníkom.

Hlásenia pri presťahovaní:

V Rakúsku existuje celý rad povinných hlásení, ktoré sú spojené s bývaním. Občan je povinný urobiť príslušné hlásenia aj v prípade, ak sa presťahuje v rámci Rakúska.

7.3 Kúrenie

V niektorých domácnostiach sa dodávka teplej vody, resp. kúrenie realizuje prostredníctvom diaľkového vykurovania. Občan musí pred odsťahovaním sa zo starého bytu podať písomnú žiadosť o ukončenie dodávok tepla (*Aufkündigung der Heizkostenverrechnung*) a zároveň oznámiť novú adresu, na ktorú obdrží novú faktúru. Písomná výpoveď musí byť daná pred ukončením nájomnej zmluvy. Pri nájomných bytoch alebo bytoch v osobnom vlastníctve treba dodávateľa tepla požiadať o mimoriadny odpočet. Potrebné informácie vo Viedni poskytne Tepláreň Viedeň (*Fernwärme Wien*).

7.4 Plyn a elektrina

Ak si prenajímate, alebo ak kupujete byt, môže sa stať, že elektrinu a plyn treba nanovo prihlásiť. To znamená, že elektromer a plynomer sú síce namontované, ale užívanie elektriny a/alebo plynu v byte môže sprevádzkovať až príslušný energetický podnik (*Energieversorger*).

Termín zapnutia - prípadne aj energetického odpočtu v starom byte - si treba dohodnúť s pracovníkom učtarne energetického podniku.

Pri odpočte v byte:

- musí byť nájomník/nájomníčka osobne prítomný/á,
- musí predložiť cestovný pas alebo nájomnú zmluvu

Ak sa v dome nenachádza elektromer a/alebo plynomer, musí koncesovaný elektrikár, resp. inštalatér pre plyn vystaviť potvrdenie, ktoré sa doručí dodávateľovi energie.

7.5 Rozhlas a televízia

V Rakúsku treba rozhlasové a televízne prijímače prihlásiť. Formuláre na prihlásenie rozhlasu a televízie (*Meldung*) sú k dispozícii online na internetovej adrese Poplatkovej služby (*ORF – Gebührenservice – GIS*) a tiež na všetkých poštových úradoch, v trafikách a bankách, kde ich možno vyplnené aj odovzdať. Formuláre na nahlásenie zmeny sú dostupné na tých istých miestach. Nahlásenie zmeny je možné urobiť aj telefonicky.

7.6 Cestovanie v Rakúsku po diaľnici

Pri cestovaní po diaľnici v Rakúsku je povinná diaľničná známka.

Ceny diaľničných známok pre motorové vozidlá do 3,5 tony sú nasledovné:

10-dňová známka	7,60 Eur
2-mesačná známka	21,80 Eur
Ročná známka	72,60 Eur

Ceny diaľničných známok pre motorky sú nasledovné:

10-dňová známka	4,30 Eur
2-mesačná známka	10,90 Eur
Ročná známka	29,00 Eur

Maximálna povolená rýchlosť v Rakúsku je 50 km/h v obci, 100 km/h mimo obce a 130 km/h na diaľnici.

7.7 Cestovné doklady

Občania SR sa môžu zdržiavať na území druhého členského štátu Európskej únie po dobu 6 mesiacov na základe platného občianskeho preukazu alebo cestovného pasu. Pokiaľ chce slovenský občan pobývať na území druhého členského štátu EÚ po dobu dlhšiu ako 6 mesiacov, musí požiadať, resp. prihlásiť sa k prechodnému alebo trvalému pobytu v danom členskom štáte EÚ.

Od roku 1996 sú vodičské preukazy vydané v ktoromkoľvek členskom štáte platné v celej únii.

Od 1. októbra 2004 potrebujú zvieratá na cestovanie vlastný cestovný doklad – tzv. pas spoločenských zvierat - Pet Passport. Pasy sa musia predkladať nielen pri cestách medzi členskými štátmi EÚ, ale aj pri ceste do ostatných krajín, okrem iných aj do Chorvátska a Bulharska. Najväčšou zmenou nového dokladu je fakt, že okrem potvrdenia o povinnom očkovaní (zaočkované musí byť proti besnote, pes aj proti psinke - preočkuje sa každoročne alebo podľa odporúčania výrobcu vakcíny), musí obsahovať aj overenie identity zvieratá. Znamená to, že zviera musí byť neodnímateľne označené, teda tetované alebo začipované podľa platných medzinárodných noriem. Okrem psov nemožno bez nového pasu cestovať ani s mačkami a fretkami.

8. Príloha – Užitočné kontakty a adresy

Poradenské služby Zakladateľské servisny Hospodárskej komory	
Gründer-Service Burgenland Robert-Graf-Platz 1 A-7000 Eisenstadt Tel: +43 (0)5 90 907-2210 Fax: +43 (0)5 90 907-2115 Mail: servicecenter@wkbgl.at	Gründer-Service Kärnten Europaplatz 1 A-9021 Klagenfurt Tel: +43 (0)5 90 904-730 Fax: +43 (0)5 90 904-734 Mail: gruenderservice@wkk.or.at
Gründer-Service Niederösterreich Landsbergerstraße 1 A-3100 St. Pölten Tel: +43 (0)2742 851-17700 Fax: +43 (0)2742 851-17199 Mail: gruender@wknoe.at	Gründer-Service Oberösterreich Hessenplatz 3 A-4020 Linz Tel: +43 (0)5 90 909 Fax: +43 (0)5 90 909-2800 Mail: service@wkoee.at
Gründer-Service Salzburg Julius-Raab-Platz 1 A-5027 Salzburg Tel: +43 (0)662 88 88-541 Fax: +43 (0)662 88 88-188 Mail: gs@wks.at	Gründer-Service Steiermark Körblergasse 111-113 A-8021 Graz Tel: +43 (0)316 601-600 Fax: +43 (0)316 601-1202 Mail: gs@wkstmk.at
Gründer-Service Tirol Meinhardstraße 14 A-6020 Innsbruck Tel: +43 (0)5 90 905-2222 Fax: +43 (0)5 90 905-1385 Mail: gs@wktirol.at	Gründer-Service Vorarlberg Wichnergasse 9 A-6800 Feldkirch Tel: +43 (0)5522 305-1144 Fax: +43 (0)5522 305-108 Mail: gruender.service@wkv.at
Gründer-Service Wien Stubenring 8-10 A-1010 Wien Tel: +43 1 514 50-1050 Fax: +43 1 514 50-1491 http://www.gruenderservice.at/briefkastenwien	

Veľvyslanectvo SR v Rakúskej republike Ing. Ivo Hanuš (obchodný radca) Armbrustergasse 24 1190 Wien Telefón: 0043/1/37 85 27 22 Fax: 0043/1/37 85 27 23 E-mail: oboe@aon.at	Rakúske veľvyslanectvo v SR obchodné oddelenie Mag. Konstantin Bekos (obchodný radca) Suché mýto 1 814 99 Bratislava Tel: 02 59100600 Fax: 02 59100699 E-mail: pressburg@wko.at
Austrian Business Agency bezplatné poradenstvo pre zahraničných investorov p. Šárka Homola Opernring 3 1010 Wien Tel: 0043/1/5885856 Fax: 0043/1/5868659 E-mail: s.homola@aba.gv.at www.investinaustria.at	

Živnostenské úrady Viedeň	
Magistratsabteilung 63 Wipplingerstraße 8 1011 Wien Telefón: 01/ 4000-97117	Bezirksamt f.d. 1. und 8. Bezirk Wipplingerstraße 8 1010 Wien Telefón: 01/4000 – 01000
Bezirksamt f.d. 2. Bezirk Karmelitergasse 9 1020 Wien Tel. 01/4000-02000	Bezirksamt f.d. 3. Bezirk Karl-Borromäus-Platz 3 1030 Wien Telefón: 01/4000 - 03000
Bezirksamt f.d. 4. und 5. Bezirk Rechte Wienzeile 105 1050 Wien Telefón: 01/4000 – 04000, resp. 01/4000 - 05000	Bezirksamt f.d. 6. und 7. Bezirk Hermannngasse 24-26 1070 Wien Telefón: 01/4000 – 06000, resp. 01/4000 - 07000
Bezirksamt f.d. 9. Bezirk Wilhelm-Exner-Gasse 5 1090 Wien Telefón: 01/4000 - 09000	Bezirksamt f.d. 10. Bezirk Laxenburgerstraße 43-45 1100 Wien Telefón: 01/4000 - 10000
Bezirksamt f.d. 11. Bezirk Enkplatz 2 1110 Wien Telefón: 01/4000 - 11000	Bezirksamt f.d. 12. Bezirk Schönbrunner Straße 259 1120 Wien Telefón: 01/4000 - 12000
Bezirksamt f.d. 13. und 14. Bezirk Hietzinger Kai 1-3 1130 Wien Telefón: 01/4000 – 13000, resp. 01/4000 - 14000	Bezirksamt f.d. 15. Bezirk Gasgasse 8-10 1150 Wien Telefón: 01/4000 - 15000
Bezirksamt f.d. 16. Bezirk Richard-Wagner-Platz 19 1160 Wien Telefón: 01/4000 - 16000	Bezirksamt f.d. 17. Bezirk Elterleinplatz 14 1170 Wien Telefón: 01/4000 - 17000
Bezirksamt f.d. 18. Bezirk Martinstraße 100 1180 Wien Telefón: 01/4000 - 18000	Bezirksamt f.d. 19. Bezirk Gatterburggasse 14 1190 Wien Telefón: 01/4000 - 19000
Bezirksamt f.d. 20. Bezirk Brigittaplatz 10 1200 Wien Telefón: 01/4000 - 20000	Bezirksamt f.d. 21. Bezirk Am Spitz 1 1210 Wien Telefón: 01/4000 - 21000
Bezirksamt f.d. 22. Bezirk Schrödingerplatz 1 1220 Wien Telefón: 01/4000 - 22000	Bezirksamt f.d. 23. Bezirk Perchtoldsdorfer Straße 2 1230 Wien Telefón: 01/4000 - 23000

Živnostenské úrady Burgenland	
Bezirkshauptmannschaft Neusiedl am See Eisenstädter Straße 1a 7100 Neusiedl am See Telefon: 057-600/4211 E-Mail: bh.neusiedl@bgld.gv.at	Bezirkshauptmannschaft Eisenstadt-Umgebung Ing. Julius Raab Strasse 1 7000 Eisenstadt Telefon: 057-600/4111 E-Mail: bh.eisenstadt@bgld.gv.at
Bezirkshauptmannschaft Mattersburg Marktgasse 2 7210 Mattersburg, Telefon: 057-600/4311 E-Mail: bh.mattersburg@bgld.gv.at	Bezirkshauptmannschaft Oberpullendorf Hauptstraße 56 7350 Oberpullendorf Telefon: 057-600/4412 E-Mail: bh.oberpullendorf@bgld.gv.at
Bezirkshauptmannschaft Oberwart Hauptplatz 1 7400 Oberwart Telefon: 057-600/4591 E-Mail: bh.oberwart@bgld.gv.at	Bezirkshauptmannschaft Güssing Hauptstraße 1 7540 Güssing Telefon: 057-600/4611 Email: bh.guessing@bgld.gv.at
Bezirkshauptmannschaft Jennersdorf Hauptplatz 15 8380 Jennersdorf Telefon: 057-600/4711 E-Mail: bh.jennersdorf@bgld.gv.at	

Živnostenské úrady Dolné Rakúsko	
Bezirkshauptmannschaft Amstetten Preinsbacher Straße 11 3300 Amstetten Tel. 07472 / 9025-0 post.bham@noel.gv.at	Bezirkshauptmannschaft Baden Schwartzstraße 50 2500 Baden Tel. 02252 / 9025-0 post.bhbn@noel.gv.at
Bezirkshauptmannschaft Bruck an der Leitha Fischamender Straße 10 2460 Bruck an der Leitha Tel. 02162 / 9025-0 post.bhbl@noel.gv.at	Bezirkshauptmannschaft Gänserndorf Schönkirchner Straße 1 2230 Gänserndorf Tel. 02282 / 9025-0 post.bhgf@noel.gv.at
Bezirkshauptmannschaft Gmünd Schremser Straße 8 3950 Gmünd Tel. 02852 / 9025-0 post.bhgd@noel.gv.at	Bezirkshauptmannschaft Hollabrunn Mühlgasse 24 2020 Hollabrunn Tel. 02952 / 9025-0 post.bhhl@noel.gv.at
Bezirkshauptmannschaft Horn Frauenhofnerstraße 2 3580 Horn Tel. 02982 / 9025-0 post.bhho@noel.gv.at	Bezirkshauptmannschaft Korneuburg Bankmannring 5 2100 Korneuburg Tel. 02262 / 9025-0 post.bhko@noel.gv.at
Magistrat Krems an der Donau Rathaus Stein Rathausplatz 1 3504 Krems-Stein Tel. 02732/801-503 gewerberecht@krems.gv.at	Bezirkshauptmannschaft Lilienfeld Am Anger 2 3180 Lilienfeld Tel. 02762 / 9025-0 post.bhlf@noel.gv.at
Bezirkshauptmannschaft Melk Abt Karlstraße 23 3390 Melk Tel. 02752 / 9025-0 post.bhme@noel.gv.at	Bezirkshauptmannschaft Mistelbach Hauptplatz 4-5 2130 Mistelbach Tel. 02572 / 9025-0 post.bhmi@noel.gv.at
Bezirkshauptmannschaft Mödling Bahnstraße 2 2340 Mödling Tel. 02236 / 9025-0 post.bhmd@noel.gv.at	Bezirkshauptmannschaft Neunkirchen Peischingerstraße 17 2620 Neunkirchen Tel. 02635 / 9025-0 post.bhnk@noel.gv.at

Bezirkshauptmannschaft Scheibbs Rathausplatz 5 3270 Scheibbs Tel. 07482 / 9025-0 post.bhsb@noel.gv.at	Magistrat St. Pölten Josefstraße 7 3100 St.Pölten Tel.: 02742 333-2100 av@st-poelten.gv.at
Bezirkshauptmannschaft Tulln an der Donau Hauptplatz 33 3430 Tulln an der Donau Tel. 02272 / 9025-0 post.bhtu@noel.gv.at	Bezirkshauptmannschaft Waidhofen an der Thaya Aignerstraße 1 3830 Waidhofen an der Thaya Tel. 02842 / 9025-0 post.bhwt@noel.gv.at
Magistrat Waidhofen an der Ybbs Oberer Stadtplatz 28 3340 Waidhofen an der Ybbs Tel. 07442 511 post@magistrat.waidhofen.at	Magistrat Wiener Neustadt Neuklosterplatz 1 2700 Wiener Neustadt Tel: 02622 / 373 - 150 stefan.kohlhauser@wiener-neustadt.at
Bezirkshauptmannschaft Wien-Umgebung Leopoldstraße 21 3400 Klosterneuburg Tel. 02243 / 9025-0 post.bhwu@noel.gv.at	Bezirkshauptmannschaft Zwettl Am Statzenberg 1 3910 Zwettl Tel. 02822 / 9025-0 post.bhzt@noel.gv.at

Ďalšie inštitúcie	
Spolkové ministerstvo hospodárstva a práce <i>(Bundesministerium für Wirtschaft und Arbeit)</i> Stubenring 1 1010 Wien Telefón: 01/711 00 - 0 www.bmwa.gv.at	Všeobecná úrazová poisťovňa <i>(Allgemeine Unfallversicherungsanstalt AUVA)</i> Adalbert-Stifter-Straße 65 1200 Wien Telefón: 01/33 111 - 0 www.auva.at
Pracovný inšpektorát <i>(Arbeitsinspektorat)</i> Favoritenstraße 7 1040 Wien Telefón: 01/711 00 - 6442 www.arbeitsinspektion.gv.at	Viedenská zdravotná poisťovňa pre robotníkov a zamestnancov <i>(Wiener Gebietskrankenkasse für Arbeiter und Angestellte (ASVG))</i> Wienerbergstraße 15-19 1100 Wien Telefón: 01/60 122 - 0 Fax: 01/602 46 - 13 www.wgkk.or.at
Ústav sociálneho poistenia živnostenského hospodárstva <i>(Sozialversicherungsanstalt der gewerblichen Wirtschaft (GSVG))</i> Wiedner Hauptstraße 84-86 1051 Wien Telefón: 01/546 54 - 0 Fax: 01/546 54 - 385 www.sva.or.at	Komora hospodárskej správy <i>(Kammer der Wirtschaftstreuhand)</i> (Súpis daňových poradcov a hospodárskych správcov, bezplatná počiatočná konzultácia) Schönbrunner Straße 222-228/1/6/2 1120 Wien Telefón: 01/811 73 - 0 Fax: 01/811 73 - 100 www.kwt.or.at www.tax-experts.at

AUVA centrum prevencie Viedeň <i>(AUVA Präventionszentrum Wien)</i> (bezplatné poradenstvo v oblasti BOZP pre malých a stredných podnikateľov) Brigittenauer Lände 42 1200 Wien Telefón: 01/331 33 – 0 Service-Hotline: 0810/200 020 – 1000 Fax: 0810/200 020 - 1100 www.auva.at	AWS hospodárska služba Rakúska s. r. o. <i>(AWS Austria Wirtschaftsservice Gesellschaft mbH)</i> (patenty, burza, štátna cena za inovácie) Ungargasse 37 1030 Wien Telefón: 01/501 75 – 0 Fax: 01/501 75 – 900 www.awsg.at
Spolkové policajné riaditeľstvo <i>(Bundespolizeidirektion Wien)</i> (zakladanie združení) Schottenring 7-9 1010 Wien Telefón: 01/313 10 - 0 www.polizei.at	Register spracovania údajov <i>(Datenverarbeitungsregister)</i> (prideľovanie čísel DVR) Hohenstaufengasse 3 1010 Wien Telefón: 01/531 15 -4 043 Fax: 01/531 15 - 4016 www.bka.gv.at/datenschutz/ a www.dsk.gv.at
Obchodný súd <i>(Handelsgericht)</i> Justizzentrum Wien Mitte Marxergasse 1a 1030 Wien Telefón: 01/515 28 - 0	Združenie ochrany úverov <i>(Kreditschutzverband von 1870)</i> (inkasné služby, hospodárske informácie, zastupovanie v prípade platobnej neschopnosti) Zelinkagasse 10 1010 Wien Telefón: 01/488 77 - 0 Fax: 01/488 77 - 70 www.myksv.at

Notárska komora pre Viedeň, Dolné Rakúsko a Burgenland <i>(Notariatskammer für Wien, Niederösterreich und Burgenland)</i> (zoznam viedenských notárov) Landesgerichtsstraße 20 1010 Wien Telefón: 01/402 45 09 Fax: 01/406 34 75 www.notar.at	Rakúsky inštitút normalizácie <i>(Österreichisches Normungsinstitut)</i> (informácie o rakúskych a medzinárodných normách) Heinestraße 38 1020 Wien Tel. 01/213 00 - 805 Fax: 01/213 00 - 815 www.on-norm.at
Rakúsky patentový úrad <i>(Österreichisches Patentamt)</i> (registrácia a prihláška patentov a značiek) Dresdner Straße 87 1200 Wien Telefón: 01/534 24 - 0 www.patentamt.at	Rakúska komora patentových zástupcov <i>(Österreichische Patentanwaltskammer)</i> Museumstrasse 3 1070 Wien Telefón: 01/523 43 82 Fax: 01/523 43 82 - 15 www.oepak.at
Komora právnikov Viedeň <i>(Rechtsanwaltskammer Wien)</i> (zoznam viedenských právnikov) Ertlgasse 2, 2. poschodie 1010 Wien Telefón: 01/533 27 18 - 0 Fax: 01/533 27 18 - 44 www.rakwien.at	Fond sociálneho poistenia umelcov <i>(Künstler-Sozialversicherungsfonds KSVF)</i> (informácie o príspevkoch pre umelcov) Goethegasse 1, 4. poschodie 1010 Wien Telefón: 01/586 71 85 www.ksvf.at

Podporné inštitúcie	
Wiener ArbeitnehmerInnen Förderungsfonds (WAFF) Nordbahnstraße 36 1020 Wien Telefón: 01/217 48 - 0 Fax: 01/217 48 - 530 www.waff.at	Wiener Wirtschaftsförderungsfonds (WWFF) Ebendorferstraße 2 1010 Wien Telefón: 01/960 90 Fax: 01/960 90 - 803 www.wwff.at
Austria Wirtschaftsservice GmbH (AWS) Ungargasse 37 1030 Wien Telefón: 01/501 75 - 0 Fax: 01/501 75 - 900 www.awsg.at	Österreichische Forschungsförderungsgesellschaft (FFG) Forschungsförderungsfonds für die gewerbliche Wirtschaft (FFF) Kärntner Straße 21-23 1010 Wien Telefón: 01/512 45 84 - 0 Fax: 01/512 45 84 - 41 www.fff.co.at
Bundesministerium für Verkehr, Innovation und Technologie Radetzkystraße 2 1030 Wien Telefón: 01/711 62 - 0 www.bmvit.gv.at	ERP-Fonds Ungargasse 37 1030 Wien Telefón: 01/501 75 - 400 Fax: 01/501 75 - 492 www.erp-fonds.at
WKBG, KABAG, WRKF (Wiener KreditbeteiligungsgesmbH, Kapitalbeteiligungs-AG, Wiener Risikokapitalfonds GesmbH) Am Modenapark 2 1030 Wien Telefón: 01/712 52 59 Fax: 01/712 52 59 - 28 www.wkbg.at	

9. Zoznam použitých zdrojov informácií

- Leitfaden für Gründerinnen und Gründer, 12. vydanie, WKO Österreich, 2007
- Abgaben und Steuern – Steuerinformation für Betriebsgründer, WKO Österreich, 2007
- Übergangsregelungen im Bereich der Arbeitnehmerfreizügigkeit in den "alten" Mitgliedsstaaten, WKO Österreich, 2007

www.help.gv.at

www.wko.at

www.gruenderservice.at

www.investinaustria.at

www.euroinfo.gov.sk

www.eic.sk

www.pracavonku.sk

www.sohk.sk

www.socpoist.sk

www.zbierka.sk